

Heerhugowaard
Stad van kansen

Voorjaarsnota 2016

Inhoud

1. Aanbieding	blz. 3
2. Beleidsprogramma's	blz. 6
3. Financiële paragraaf	blz. 15
4. Uitgangspunten raadsbegroting 2017 en meerjarenperspectief t/m 2020	blz. 44
Bijlagen	blz. 47

Heerhugowaard
Stad van kansen

1. Aanbieding

Aan de Raad

Heerhugowaard, 22 april 2016

Geachte raadsleden,

Deze Voorjaarsnota 2016 is de nota die is bedoeld in de Financiële verordening (de verordening krachtens artikel 212 Gemeentewet) van onze gemeente. Daarin staat onder andere in artikel 3:

‘Het college biedt uiterlijk 15 mei aan de raad een nota aan met een voorstel voor het beleid en de financiële kaders van de begroting voor het volgende begrotingsjaar en de meerjarenraming (dat betekent dat deze voorjaarsnota gaat over de periode 2017 tot en met 2020). De raad stelt deze nota uiterlijk 30 juni vast.’

De Voorjaarsnota heeft als doel het bijstellen van de meerjarenbegroting mede naar aanleiding van diverse autonome ontwikkelingen en de uitkomsten van de jaarrekening 2015.

Daarnaast worden in de Voorjaarsnota beleidsintensiveringen opgenomen.

Financieel startpunt voor de voorjaarsnota is de uitkomst van de besluitvorming van de begrotingsraad.

In deze Voorjaarsnota kijken we vooruit, stellen we keuzes voor en stellen we nieuwe middelen beschikbaar. Dat kan omdat uit de jaarstukken 2015 en de herijking van reserves incidentele en structurele middelen beschikbaar komen. Deze stukken hangen inhoudelijk en financieel met elkaar samen.

In deze Voorjaarsnota leggen we het verband en geven we een korte samenvatting van de voorstellen. In de betreffende documenten vindt u de uitgebreide toelichtingen.

Het huidige begrotingsbeleid is gericht op een duurzaam evenwichtige financiële huishouding. Wij zijn er dan ook trots op dat wij u een sluitend meerjarenperspectief voor de jaren 2017 tot en met 2019 kunnen voorleggen. Het tekort dat nu nog wordt voorzien is zodanig gering dat de verwachting is dat dat in het komende jaar eenvoudig kan worden opgelost,

Op 6 juni krijgt u het raadsvoorstel met het concept besluit. Er vanuit gaande dat de informatie op tijd beschikbaar is, wordt in dat voorstel ook ingegaan op de ontwikkeling van de algemene uitkering volgens de meicirculaire 2016. Daarbij is het dan ook bij de besluitvorming over de voorjaarsnota mogelijk om op basis van de meest actuele stand van zaken over de algemene uitkering uit het gemeentefonds integrale afwegingen over de inzet van de middelen te maken.

Gepland is dat u dit document op 30 juni 2016 vaststelt. Deze planning is, zoals eerder met u gecommuniceerd, onder voorbehoud van de uitkomsten van de controle van het sociaal domein in de jaarstukken 2015. Indien dit tot deze datum niet haalbaar blijkt te zijn is een uitwijk voor deze raadsvergadering gepland op 12 juli. Over de ontwikkelingen hieromtrent houden wij u op de hoogte.

Burgemeester en wethouders van Heerhugowaard

Leeswijzer

Deze voorjaarsnota bestaat uit de volgende hoofdstukken:

Hoofdstuk 2 is het beleidsprogramma.

Hier is een korte bestuurlijke inleiding opgenomen met de beslispunten die in voorliggende Voorjaarsnota zijn opgenomen en een toelichting op beleidsontwikkelingen waar het college op dit moment nog geen financiële offerte voor heeft ingediend, maar waarover het college wel met de raad in gesprek wil gaan.

In hoofdstuk 3 zijn de specificaties met toelichtingen opgenomen van de ontwikkelingen die zich sinds het vaststellen van de raadsbegroting 2016 hebben voorgedaan en van de dekkingsmogelijkheden. Dit hoofdstuk begint met een totaaloverzicht van het geactualiseerde financieel perspectief voor de jaren 2017 tot en met 2020. In paragraaf 3.1. zijn incidentele bestedingsvoorstellen gedaan, alsmede voorstellen om deze bestedingsvoorstellen te dekken. In de paragraaf 3.2. zijn vervolgens de specificaties en toelichtingen opgenomen voor structurele beleidsintensiveringen en dekkingsmiddelen. In paragraaf 3.2.1 gaat het daarbij om ontwikkelingen die zich hebben voorgedaan sinds het vaststellen van de raadsbegroting 2016. In 3.2.2 worden de voorgestelde beleidsintensiveringen toegelicht.

De dekkingsvoorstellen zijn opgenomen in paragraaf 3.2.3.

In hoofdstuk 4 zijn de uitgangspunten opgenomen die na vaststelling van deze Voorjaarsnota bij het opstellen van de Raadsbegroting 2017 zullen worden gehanteerd.

Op de bladzijden 11 en 12 zijn twee visuals te vinden, waar in het kort de inkomsten en bestedingen, zoals verder beschreven in het document, zijn weergegeven. Op bladzijde 11 betreft het de incidentele inkomsten en voorgestelde bestedingen. Op bladzijde 12 de structurele bestedingen.

Heerhugowaard
Stad van kansen

2. Beleidsprogramma's

Ons college is medio 2014 van start gegaan. De eerste twee jaar hebben we veel aandacht besteed aan de invoering van de nieuwe taken in de jeugdzorg, WMO en participatiewet. We hebben daarnaast veranderingen in gang gezet rond burgerparticipatie, op het woondossier, duurzaamheid, leerlingenvervoer en het economisch domein. Ook is de strategie voor De Vaandel vastgesteld, werken we aan verruiming van regelgeving in de ruimtelijke ordening en aan een omgevingsvisie en zijn Heerhugowaard Sport en Halte Werk opgericht.

We werken de komende periode met volle kracht verder aan deze zaken. Alles vanuit het besef dat de trends in maatschappelijke ontwikkelingen vragen om een herziening van de rol van de gemeente. De overheid bepaalt minder maar faciliteert meer, ze verbindt partijen, legt in grotere mate de verantwoordelijkheid bij de samenleving en neemt de regie waar dat nodig is.

Het budget dat de gemeente van het Rijk ontvangt voor jeugdhulp daalt in 2017. Hoewel we er het nodige aan doen om ook de zorguitgaven te laten afnemen, is het niet zeker of het lukt om het komende jaar binnen budget te blijven. Een risico is namelijk dat de Jeugdwet een open-einde regeling is en dat de gemeente niet de enige verwijzer is. Zodra we hier meer over kunnen melden komen wij hierop terug.

Ondertussen heeft ons college zich in het afgelopen jaar gericht op een herijking van de voorzieningen voor groot onderhoud en op de Nota bovenwijkse kosten 2 (NBK2) en de reserve beheer en sociale structuur (RBSS). Enerzijds vanuit het besef dat toekomstbestendig beheer nodig is, anderzijds vanuit de veranderingen in de samenleving. Het resultaat hiervan is dat we incidenteel en structureel middelen vrijspelen.

In ons collegeprogramma hebben we **drie uitvoeringsprojecten hoge prioriteit** gegeven:

- de nieuwbouw van het Huygenscollege,
- de renovatie van de historische Middenweg-Zuid en
- de spooronderdoorgang in de Zuidtangent.

Ons college is nu in staat u financiële voorstellen te doen voor deze projecten, zodat we de komende periode de realisatie kunnen voorbereiden en starten.

Naast deze in gang gezette veranderingen en innovaties en de voorbereiding en realisatie van de genoemde projecten leggen we de komende periode nieuwe accenten. We besteden binnen de innovatiegelden sociaal domein specifiek aandacht aan bewindvoering en arbeidsparticipatie. Ook geven we extra aandacht aan ontschotting en vernieuwing in het sociaal domein. En om de veranderende verhoudingen te ondersteunen bouwen we het gemeentehuis om tot een Huis van Heerhugowaard.

We geven de ontwikkeling van het Stationsgebied een stimulans door hier extra middelen voor vrij te maken. En we zetten vol in op de ontwikkeling van een expertisecentrum passend onderwijs in De Vaandel Zuid. Daarnaast reserveren we een bedrag voor de sanering van verontreinigde wegfunderingen.

De provincie Noord-Holland coördineert de voorbereiding en aanleg van breedbandinternet in het buitengebied. Dit is ook voor onze gemeente belangrijk, onder meer voor het Alton-gebied. Van gemeenten vraagt de provincie een bijdrage. Kosten en de wijze van kostenverdeling zijn nog onderwerp van onderzoek. In deze Voorjaarsnota nemen we voor de stimulering van breedband een PM bedrag op.

Op beleidsniveau bereiden we een plan voor voor de verduurzaming van ons gemeentelijk vastgoedbezit. In deze Voorjaarsnota doen wij uw raad een voorstel om voor de dekking van het onderzoek een reserve te vormen. Ook bereiden we een voorstel voor om met belanghebbenden een begin te maken met de planvorming voor de Middenweg bij Centrumwaard.

We gaan ook de rol van de handhaver nader beschouwen: hoe gaan we om met risico's en verantwoordelijkheden in geval van deregulering, hoe gaan we om met het spanningsveld van 'de houder van de wet' ten opzichte van het zoeken naar de creatieve ruimte waar de wet nog niet in voorziet.

De voorstellen kunnen we doen omdat we erin geslaagd zijn incidenteel over een bedrag van ruim 15 miljoen euro te beschikken.

In grote lijnen komen deze miljoenen uit drie "bronnen".

1. Het rekeningresultaat 2015

Onderdeel van het rekeningresultaat 2015 is een eenmalige vrijval van een deel van de voorziening voor de grondexploitaties. De grondexploitaties waarop de vrijval is gebaseerd zijn in april al door uw raad vastgesteld. De verdere onderbouwing hiervan staat in deze Voorjaarsnota 2016 (zie hoofdstuk 3 Financiële paragraaf).

2. Vrijval van gedeeltes van de bestemmingsreserves

NBK2 en RBSS door een voorgestelde beleidswijziging. Ook dit is in deze Voorjaarsnota toegelicht.

3. Heroverweging reserves

In hoofdstuk 2 van de Reservekeeper 2016 is voor een aantal reserves een heroverweging voorgesteld.

Hieronder geven we per "bron" een toelichting.

Toelichting vrijval incidentele middelen

1. Het rekeningresultaat 2015

€9,4 miljoen incidenteel

Het resultaat is de optelsom van meerdere incidentele meevallers. Dit jaar valt een deel van de voorziening voor De Draai en De Vaandel vrij. Een grote invloed heeft de veranderende regelgeving rond gemeentelijke grondexploitaties in de richtlijnen van het BBV. Vooral de wijziging van rentetoe rekening heeft effect.

Keerzijde van deze verandering is dat de rente inkomsten in onze begroting dalen. Dit structurele nadeel is op te vangen binnen de stelpost financieringslasten in de begroting. De stelpost blijft ook dan voldoende groot om de rentekosten van leningen - tot een bedrag van ca. 50 miljoen, rente 2% - te kunnen afdekken.

2. Vrijval reserve NBK2 en RBSS

€5,2 miljoen incidenteel, €0,7 miljoen structureel

In de reserve Nota Bovenwijkse Kosten 2 (NBK2) zijn middelen gereserveerd voor te realiseren voorzieningen. Vanuit de Reserve Beheer en Sociale Structuur (RBSS) dekken we de toekomstige exploitatielasten af. De reserves NBK2 en RBSS kunnen gedeeltelijk vrijvallen omdat we een beleidswijziging voorstellen op het gebied van wijkcentra, woonservicegebieden en recreatie. We kiezen nu voor maatwerkoplossingen voor de ontmoetingsfunctie aansluitend op de behoefte van de inwoners. Deze kunnen op gebiedsniveau sterk van elkaar verschillen. We laten de beleidslijn van één wijkcentrum per gebied los en

reserveren geen geld meer voor gebouwde nieuwe wijkcentra. In de reserve NBK2 heeft dit een incidenteel effect (investering in eens), in de RBSS een structureel effect, omdat ingerekende jaarlijkse exploitatielasten vervallen.

Bij nader inzien zijn investeringen in De Draai in WWZ voorzieningen in dit jonge deel van Heerhugowaard niet logisch. De in de NBK2 opgenomen bedragen kunnen daarom vervallen. Voor De Draai was in de NBK2 ook een sporttuin voorzien. Ook deze is niet nodig nu we een sporthal, een dagactiviteitencentrum, een plein en een schoolplein realiseren.

Het beleid Naar Buiten! is effectief gebleken. De financiële reserveringen in de NBK2 voor dit beleidsplan kunnen we reduceren.

Een nieuw element in de NBK2 en RBSS is het opknappen van de kinderboerderij in combinatie met het naar het eiland verplaatsen van het hertenkamp.

Voorstellen besteding incidenteel geld

De incidentele middelen zetten we in voor een aantal doeleinden; **het restant wordt onttrokken aan de algemene reserve.**

A Eenmalige storting in de NBK1 voor de spooronderdoorgang **€8,3 miljoen**

Omdat er grote belangen van andere stakeholders zijn gemoeid met de spooronderdoorgang (I&M, Pro Rail NS, provincie, bedrijfsleven) is een gezamenlijke financiële aanpak nodig. Om dit gezamenlijke proces te versterken is het belangrijk om onze gemeentelijke bijdrage vast te leggen en zeker te stellen. Met een storting van €8,3 miljoen kunnen wij onze bijdrage van €15 miljoen vastleggen.

Gevoegd bij de reeds beschikbare €3,6 miljoen SPODO dienen de andere partijen het resterende bedrag bijeen te brengen.

B Toevoeging aan reserve Stationsgebied **€0,8 miljoen.**

Om samen met partijen tot gefaseerde ontwikkeling van het Stationsgebied te komen en initiatieven en investeringen te stimuleren hebben we budget nodig om zaken op gang te brengen.

In september volgt een uitgebreide toelichting op de voorstellen onder A en B aan de Raad.

C Vorming Reserve Renovatie Middenweg-Zuid **€0,8 miljoen**

Vanuit cultuurhistorisch besef, beleving en uit respect naar de omgeving zetten we in op de unieke kenmerken van de Middenweg-Zuid: de dubbele bomerij en tweezijdige waterlopen. Fiets- en busverkeer zijn te combineren met een fietsstraat. De fietsstraat is in te passen in het historische profiel. Met slimme verbijzonderingen benadrukken we het unieke karakter van de weg en de omgeving.

D Vorming reserve sanering vanadium **€2,5 miljoen**

Sinds de aanleg van de Rivierenwijk zijn de wegen in de wijken op een fundering van duomix of slakkenzand gelegd. Dit is restmateriaal van de staalproductie en hier zit vanadium in. Sinds enige tijd staat Vanadium als bouwstof in een lijst van verontreinigde stoffen. Sanering brengt extra kosten met zich mee. Om voor de eerstkomende wijken de kosten af te dekken vormen

we een reserve sanering vanadium. De komende tijd kunnen we dan de omvang van het probleem en de mogelijke oplossingen hiervoor nader onderzoeken.

E **Vorming reserve ten behoeve van ontsluiting De Vaandel-Zuid**
€1,0 miljoen

In de Vaandel Zuid werken we met partners aan de realisatie van een expertisecentrum passend onderwijs. De gemeente is verantwoordelijk voor de ontsluiting van de kavel op de Westfrisiaweg en De Vork.

F **Vorming reserve vertraging inkomsten OZB Het nieuwe MCA**
€0,7 miljoen

In de begroting zijn deze inkomsten ingerekend voor de komende jaren. De ontwikkelingen rond het ziekenhuis maken duidelijk dat de inkomsten hoe dan ook niet eerder dan 2020 zijn te verwachten. Om die periode te overbruggen stellen we een reserve in zodat de vertraging in die periode geen effect heeft op de begroting.

G **Reserve Actief Burgerschap en communicatie**
€0,1 miljoen

Om de ingezette initiatieven een krachtig vervolg te geven en nieuwe initiatieven te ondersteunen is nieuw budget benodigd.

H **Toevoeging reserve schoolwoningen**
1,3 miljoen

De schoolwoningen zijn langer in gebruik als school; ingerekende inkomsten door verkoop verwachten we daardoor later.

I **Vorming reserve E-depot**
€0,07 miljoen

Dit is de gemeentelijke bijdrage aan een digitalisering van het regionaal archief

J **Vorming reserve arbitrage Stadshart**
€0,2 miljoen

Ondanks veel inspanning lukt het niet om met de ontwikkelaar tot nieuwe afspraken te komen en zicht te krijgen op start van de ontwikkeling. Op grond van de oorspronkelijke contractafspraken starten we daarom een arbitrage.

K **Vorming reserve verduurzamen gemeentelijke gebouwen**
€0,2 miljoen

Komende periode onderzoeken we de mogelijkheden en kosten van verduurzaming van onze gemeentelijke gebouwen.

L **Vorming reserve parkeermaatregelen Stadshart**
€0,4 miljoen

De mogelijkheden worden onderzocht om het langer in het centrum (Stadshart) te blijven te stimuleren. Daarmee wordt beoogd dat in plaats van run er sprake is van fun shoppen. Ook wordt bekeken welk effect het de mogelijkheid van gratis parkeren tussen 18:00 - 7:00 heeft op het aantal bezoekers in het Stadshart. Hierover vinden gesprekken plaats met Wereldhave. Om, in eerste instantie voor een periode van een paar jaar, parkeermaatregelen te kunnen treffen wordt uw raad voorgesteld om hiervoor een reserve in te stellen om de gemiste parkeeropbrengsten financieel op te kunnen vangen.

Incidentele inkomsten

59%

Jaarrekening resultaat
2015

9,4 mln.

41%

Vrijval reserves
NBK2, RBSS en
overige reserves

6,5 mln.

15,9
mln.

Totaal aan incidentele
inkomsten

Onttrekking Algemene Reserve

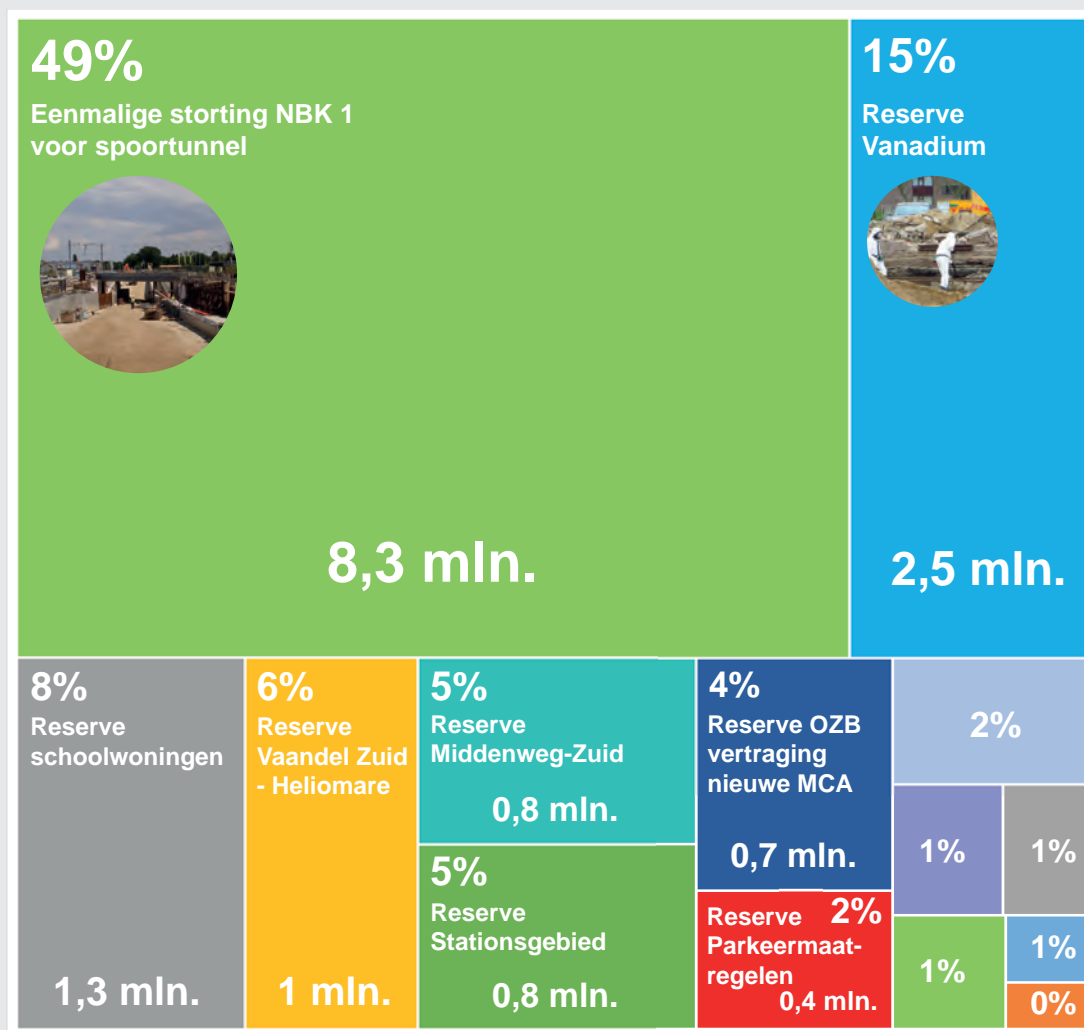
De voorgestelde incidentele bestedingen zijn **7%** hoger dan de incidentele inkomsten. Het tekort wordt gefinancierd vanuit de algemene reserve.

1,2
mln

Onttrekking Algemene
Reserve

Voorgestelde incidentele bestedingen

49% van de incidentele inkomsten is ten bate van de spoortunnel

17,1
mln.

Totaal aan voorgestelde
incidentele bestedingen

Reserve duurzamen
gemeentelijke gebouwen
0,2 mln.

Reserve
E-depot
0,07 mln.

Voorstellen nieuwe structurele bestedingen

In deze voorjaarsnota staan, in hoofdstuk 3, nieuwe bestedingsvoorstellen genoemd. Hier geven we de hoofdlijnen weer.

A **Nieuwbouw Huygens College** €0,4 miljoen

Mede door de structurele effecten van de wijzigingen in NBK2 en RBSS zijn we in staat om de nieuwbouw van het Huygenscollege in de begroting op te nemen.

B **Kostendekking leges omgevingsvergunning** €0,3 miljoen

Wij hebben een analyse gemaakt van de kostendekking van de vergunningen. De wabo leges ("bouwleges") zijn inmiddels kostendekkend. De leges voor bijzondere wetten (apv- waaronder evenementen - horeca) niet. Daarvoor is een bedrag in de begroting opgenomen. De komende periode maken we een verdere analyse en bekijken we de mogelijkheden om de graad van kostendekking te verhogen.

C **Effect van de motie Haersma Buma op onderwijshuisvestingsgelden** €0,63 miljoen

De overheveling van budgetten naar schoolbesturen heeft een onomkeerbaar karakter.

D **Huis van Heerhugowaard** €0,05 miljoen

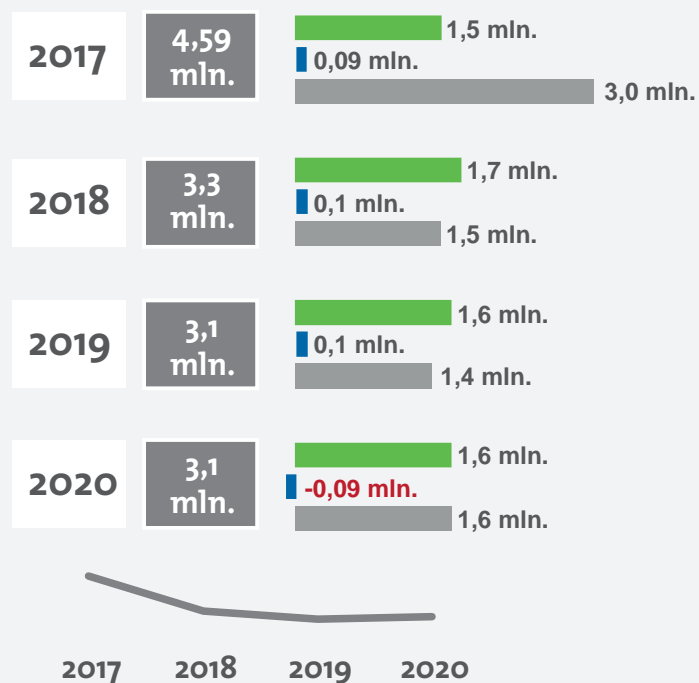
Samen met het beschikbare budget voor de raadzaal kunnen we ons gemeentehuis ombouwen tot een Huis van Heerhugowaard.

E **Overige voorstellen** PM, ca €1,0 miljoen

Betreft loonindexatie, werkkostenregeling, effecten vennootschapsbelasting e.d. Onontkoombare lasten.

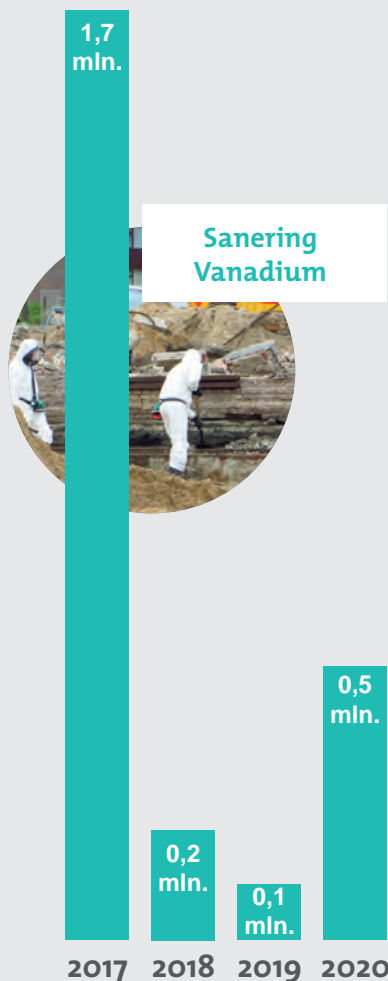
Structurele inkomsten

- Perspectief na Raadsbegroting 2016
- Ontwikkelingen
- Voorgestelde dekkingsmogelijkheden

Vanuit de structurele inkomsten kan de gemeente naast de “verplichte” bestedingen ook een aantal gekozen structurele bestedingen voorleggen. Een overzicht hiervan is hiernaast te vinden.

Voorgestelde structurele bestedingen

Voor de verbouwing van de Raadzaal is geen apart budget, maar is meegenomen binnen de bestaande budgetten.

Beslispunten

In deze voorjaarsnota zijn de volgende beslispunten opgenomen:

- 1.** De Voorjaarsnota 2016 vast te stellen met de daarin opgenomen beleidsintensiveringen en dekkingsvoorstellen (paragraaf 3.2).
- 2.** Herziening van de reserve NBK2 overeenkomstig het voorstel oppagina 17 van deze Voorjaarsnota 2016 alsmede de gevolgen van deze herziening op de reserve beheer en sociale structuur.
- 3.** Het vormen van een aantal nieuwe reserves voor het in deze Voorjaarsnota aangegeven doel:
  - 3a Middenweg Zuid;
  - 3b Ontsluiting Vaandel Zuid;
  - 3c Vanadium;
  - 3d OZB Het nieuwe MCA;
  - 3e E-depot;
  - 3f Stationsgebied;
  - 3g Actief burgerschap en communicatie;
  - 3h Arbitrage Stadshart;
  - 3i Verduurzamen gemeentelijke gebouwen;
  - 3j Parkeermaatregelen.
- 4.** Extra storting in de reserves:
  - 4a NBK1, inclusief votering VTA €300.000;
  - 4b Schoolwoningen.
- 5.** Krediet voteren voor Middenweg Zuid.
- 6.** Krediet voteren voor vergroenen gemeentehuis.
- 7.** Krediet beschikbaar stellen voor Huis van Heerhugowaard en verbouwing van de raadszaal.

Heerhugowaard
Stad van kansen

3. Financiële paragraaf

3.1 Vrijvallende middelen en bestedingsvoorstellen (incidenteel)

In deze paragraaf wordt ingegaan op de vrijvallende en bestedingsvoorstellen van de incidentele middelen.

De redenen die ten grondslag liggen aan de vrijvallende middelen zijn te herleiden tot een drietal acties die in 2015 hebben plaatsgevonden:

- Herziening van de grondexploitaties (effect rekeningresultaat 2015 € 4,0 miljoen); en
- Herziening van de projecten uit het Masterplan voorzieningen die hun weerslag hebben in de reserve NBK2.

Het rekeningresultaat 2015 (voor controle van het sociaal domein) is € 6,9 miljoen hoger dan de prognose ten tijde van de bestuursrapportage 2015. Naast het hierboven benoemde effect (herziening grondexploitaties) is dit het gevolg van:

- Programma 2 Stedelijk beheer (€ 0,9 miljoen voordelig); door inkoopvoordelen bij onderhoudswerkzaamheden en de relatief zachte, maar natte winter waardoor minder herstelwerkzaamheden zijn uitgevoerd, maar ook werkzaamheden zijn uitgesteld. Daarnaast is om diverse redenen minder budget nodig gebleken voor onderwijshuisvesting.
- Programma 3 Stedelijke ontwikkelingen, economische zaken en bereikbaarheid (€ 0,2 miljoen voordelig): door de verkoop van woonwagons met standplaats, hogere legesopbrengsten en niet geraamde bijdragen voor woningen waarvoor een

starterslening is verstrekt.

- Programma 4 Sociale samenhang (€ 1,5 miljoen voordelig): binnen sport en recreatie wordt een voordeel gehaald als gevolg van de grondverkoop aan de Provincie voor de Westfriisaweg. Bij Werk, participatie en inkomen is een voordeel behaald door lagere kosten voor bijstand. De producten zorg en maatschappelijke zorg en jeugdzorg zullen na afronding van de controle van het sociaal domein nader worden toegelicht.

Een uitgebreide toelichting op de afwijkingen is per programma opgenomen in de jaarstukken 2015.

Het college legt uw raad een aantal bestedingsvoorstellen voor. Onder de hiernaast opgenomen tabel waarin zowel de vrijvallende middelen als de bestedingsvoorstellen zijn opgenomen is per regel een toelichting opgenomen.

Voorgesteld wordt om het verschil (€1,1 miljoen) tussen de vrijvallende middelen (€15,9 miljoen) en de bestedingsvoorstellen (€17,0 miljoen) te onttrekken aan de algemene reserve. Na deze mutaties is de omvang van de algemene reserve €20,4 miljoen. De ratio weerstandsvermogen na verwerking van deze mutaties bedraagt 1,58.

<i>Bedragen x € 1.000</i>		
Vrijvallende middelen		
Rekeningresultaat 2015	9.434	9.434
Herziening NBK2 (RK 2016)	4.443	
Vrijval reserve beheer en sociale structuur (RK 2016)	807	
Uitkomst herijking reservekeeper 2016 (overige voorstellen)	1.244	6.494
Totaal vrijvallende middelen		15.928
Bestedingsvoorstellen		
Resultaatbestemming 2015		
RB2012070 Toevoeging reserve primair onderwijs	226	
RB2015014 Kredietaanvraag volkstuinen HHW Zuid	411	637
<i>Categorie 000</i>		
Reserve OZB vertraging nieuwe MCA	711	
Reserve Vanadium	2.507	3.218
<i>O.b.v. collegeprogramma</i>		
Eenmalige storting NBK1 - spoortunnel	8.313	
Reserve Middenweg Zuid	809	9.122
<i>Overig</i>		
Reserve arbitrage Stadshart	200	
Reserve verduurzamen gemeentelijke gebouwen	200	
Reserve parkeermaatregelen	420	
Reserve E-depot	68	
Reserve schoolwoningen (RK 2016)	1.316	
Reserve Stationsgebied	800	
Reserve Actief burgerschap en communicatie	100	
Reserve Vaandel Zuid - Heliomare	1.000	4.104
Totaal bestedingsvoorstellen		17.081
Verschil vrijvallende middelen en bestedingsvoorstellen		-1.153

Te besteden middelen (vrijvallende middelen)

Rekeningresultaat 2015

Op grond van de BBV-regelgeving wordt bij de vaststelling van de jaarstukken een besluit genomen over de bestemming van het resultaat vande jaarrekening. De concept jaarrekening 2015 sluit met een positief saldo van € 9,4 miljoen.

In 2015 is door uw raad één besluit genomen over de gedeeltelijke bestemming van het resultaat van de jaarrekening 2015.

Daarnaast heeft uw raad in januari 2013 besloten om incidentele overschotten uit onderwijsgebouwen te doteren aan de reserve primair onderwijs. In de aanbieding van de jaarstukken 2015 stelt het college u voor het rekeningresultaat 2015 toe te voegen aan de algemene reserve en de bestemming ervan te betrekken bij de besluitvorming over de Voorjaarsnota 2016. De belangrijkste redenen van het voordelig rekeningresultaat 2015 zijn hierboven toegelicht.

Herziening NBK2/ vrijval reserve beheer en sociale structuur

In de door uw raad vastgestelde Nota Bovenwijkse Kosten 2 (NBK2) zijn gewenste toekomstige investeringen opgenomen. Deze lijst vindt zijn oorsprong in het Masterplan Voorzieningen. In 2011 is dit Masterplan 2025 geactualiseerd en samen met de Structuurvisie Heerhugowaard 2020 opnieuw vastgesteld (RB2011076). Sindsdien is de maatschappelijke en economische context waar wij deel van zijn enorm in beweging gebleven. Het sociaal domein is inmiddels een veel gebruikt begrip en het besef groeit dat dit domein het speelveld is van een breed spectrum van partijen, organisaties, vrijwilligers, verenigingen, individueel en inwoners. Dit leidt tot een fundamentele heroriëntatie van de rol van de gemeente.

Het paradigma van de wetende en regelende overheid verschuift naar een meer faciliterende, stimulerende en/of verbindende overheid. Het betekent onder meer dat we ons moeten herbezinnen op de effectiviteit van onze beleidsinspanningen en investeringen.

In het kader van de NBK2 heeft dit grote effecten. Een belangrijke veronderstelling bij de voorzieningen van de NBK2 is dat waar wij als overheid een aanbod creëren de vraag vanzelf ontstaat, dan wel dat wij met die investeringen beantwoorden aan een bestaande vraag. De praktijk van de afgelopen jaren heeft het besef doen groeien dat deze benadering niet per definitie aansluit bij de maatschappelijke werkelijkheid. We zien dit onder meer weerspiegeld in de wisselende intensiteit van gebruik van multi functionele accommodaties als De Horst en de Mediaan en in de veranderende omstandigheden in de combinatie van wonen, zorg en welzijn.

Dit leidt ertoe dat we ons moeten herbezinnen op onze plannen voor investeringen in voorzieningen. Naar onze mening sluiten die niet meer aan bij de veranderende tijd en behoeften.

Oplossingsrichtingen

Wijkcentra

In de NBK2 is nu nog het uitgangspunt dat we per gebied één wijkcentrum maken, conform het Masterplan voorzieningen 2025 in de Structuurvisie 2020. De laatste jaren is het denken hierover omgebogen. De aandacht is verschoven naar het door de gemeente stimuleren en faciliteren van ontmoetingsactiviteiten. Het beschikbaar stellen van ruimte kán hiervan een onderdeel zijn.

Eén en ander wordt versterkt door de gewijzigde rol van de overheid en het verschuiven van initiatieven en verantwoordelijkheden naar inwoners. We kiezen nu voor maatwerkoplossingen voor de ontmoetingsfunctie, nadrukkelijk aansluitend op de behoefte van de inwoners. Deze kunnen op gebiedsniveau sterk van elkaar verschillen. Dat hangt voor een groot deel samen met de demografische opbouw van gebieden. Het werkt niet om één (gebouwen) concept over de hele gemeente uit te rollen; hier is geen vraag naar. We stellen dan ook voor om de beleidslijn van één wijkcentrum per gebied in te trekken. Concreet betekent het dat we geen geld meer reserveren voor gebouwde nieuwe wijkcentra. Dit heeft ook effecten op de RBSS vanwege de ingerekende exploitatielasten.

Woonservicegebieden

Het budget voor woonservicegebieden (vanaf nu te noemen: wwz gebieden) houden we in stand. We zetten dit in voor de stimulans en versteviging van de combinatie wonen, welzijn en zorg. Dit kan in de vorm van (bijdragen in) investeringen in de openbare en/of ontmoetingsruimte. Het is dan de resultante van samenwerking met zorginstellingen, woningbouwvereniging en/of andere belanghebbenden.

Investeringen in De Draai

In de NBK2 zijn voor de Draai al middelen gereserveerd voor een woonservice zone en een sporttuin. Aangezien De Draai een heel jonge nog niet voltooide wijk is, zal de behoefte aan wonen met zorg in deze wijk de komende decennia niet noemenswaardig zijn – uiteraard buiten de zorg die Esdege aan haar klanten levert. Investeringen in woonzorg voorzieningen in dit deel van Heerhugowaard zijn daarom bij nader inzien niet logisch. De in de NBK2 opgenomen bedragen kunnen daarom vervallen.

Voor De Draai was in de NBK2 ook een sporttuin voorzien in het buurtcentrum noord. Er wordt ter plekke een sporthal gebouwd en een dagactiviteitencentrum voor Esdege, met daartegenaan een plein. Het schoolgebouw in BCN De Noord wordt voorzien van een schoolplein. We stellen voor om de reserveringen voor de investering en exploitatie van de sporttuin te schrappen. De bijdrage uit de NBK2 en de RBSS aan de reserve School en sporthal De Draai (RB2013088) blijft intact.

Recreatie

Met de nota Naar Buiten! heeft de gemeente Heerhugowaard gekozen voor het stimuleren van extensieve vormen van recreatie in het buitengebied, geen nieuwe recreatiegebieden aan te leggen en in te zetten op het vergroten van diversiteit en kwaliteit van het aanbod. Het beleid Naar Buiten is effectief gebleken.

De financiële reserveringen in de NBK2 voor dit beleidsplan kunnen we reduceren. Eventuele nieuwe projecten die zich nog aandienen beoordelen we in het kader van de regionale recreatief – toeristische samenwerking.

Voor het Poldermuseum is met de Stichting Den Huygendijk een projectplan gemaakt. Een subsidieaanvraag bij het Provinciale Groenfonds is ingediend (RB2015149). Daarmee is de functieverbreiding nog niet afgerond.

Financiële gevolgen

In financiële zin is er sprake van een incidenteel en een structureel effect. Het schrappen van geplande investeringen leidt tot een incidentele vrijval van € 4.443.000 uit de bestemmingsreserve NBK2 en € 807.000 uit de RBSS. Een structureel (voordelig) effect is gelegen in de jaarlijkse benodigde storting (dotatie) in de RBSS.

Een tweede structureel (voordelig) effect heeft ermee te maken dat we aan de reserve NBK2 jaarlijks een bedrag aan rente toevoegen. Met het verlagen van de omvang van de reserve daalt ook de rentetoevoeging. Beide structurele effecten zijn in deze Voorjaarsnota opgenomen in paragraaf 3.2.3 onder HH en II.

Communicatie

Voor de inwoners van Heerhugowaard verandert er door de keuzes in feite op dit moment niets.

Immers, de voorzieningen die we niet gaan bouwen zijn er nu ook nog niet. Het is echter wel belangrijk om te benadrukken dat we met deze keuze expliciet afscheid nemen van het idee dat de overheid, i.c. de gemeente, zorgt voor een van te voren gepland aanbod van (gebouwde) voorzieningen. De aandacht verschuift expliciet naar de vraag en behoefte van de inwoners en naar de rolverdeling hierin tussen instellingen, inwoners, bedrijven en overheid. De middelen in de NBK2 zijn veel meer bedoeld om die vragen te helpen beantwoorden en te investeren in specifieke oplossingen voor specifieke vragen. Deze veranderende bijdrage vraagt om een passende invulling van onze rol en om het waar nodig bijsturen van verwachtingen.

De aandacht verschuift expliciet naar de vraag en behoefte van de inwoners en naar de rolverdeling hierin tussen instellingen, inwoners, bedrijven en overheid.

Daarnaast is vooral in de WWZ-gebieden de samenwerking met zorginstellingen, buurtbewoners, bedrijven en andere belanghebbenden van groot belang. De wellicht veronderstelde vanzelfsprekendheid van overheidsinvesteringen staat ook daar ter discussie en vraagt van alle kanten een bereidheid om met elkaar tot oplossingen te komen voor een gevarieerd aantal vragen.

Voorstel

1. De herziening van de Nota Bovenwijkse Kosten 2 vast te stellen hetgeen betekent dat:
  - De investering in een wijkcentrum in gebied 2 vervalt.
  - De investering in een wijkcentrum in gebied 4 vervalt.
  - De investering in een MFA in De Draai vervalt.
  - De investering in een sporttuin in De Draai vervalt.
  - De investeringen in woonservicegebieden in gebied 3, 4 en De Draai vervallen.
  - Een nieuw budget WWZ-gebied wordt gevormd.
  - Het restant budget Veilige Route vervalt.
  - Het budget Naar Buiten vervalt.
  - Een nieuw budget regionaal toerisme wordt gevormd.
  - Een nieuw budget voor aanpassing van de kinderboerderij wordt gevormd.
2. De effecten van het besluit onder 1 te verwerken in de Reserve Beheer en Sociale Structuur
3. Het door de besluiten onder 1 en 2 vrijvallende bedrag van € 5.250.000 toe te voegen aan de algemene reserve.

4. Het door de besluiten onder 1 en 2 beschikbaar komende structurele bedrag van € 746.000 ten gunste van het financiële meerjarenperspectief te brengen (zie financieel meerjarenperspectief 3.2.3 Dekkingsmogelijkheden HH en II).

Uitkomst herijking reservekeeper 2016 (overige voorstellen)

In de reservekeeper 2016 zijn in hoofdstuk 2 voorstellen gedaan voor heroverweging van een aantal reserves. Voorgesteld is om het (restant)saldo van deze reserves, groot € 1.244.000, toe te voegen aan de algemene reserve. Het betreft:

- Reserve Milleniumgemeente (€ 4.000);
- Reserve digitalisering (€ 40.000)
- Reserve decentralisatie jeugdzorg, werk, begeleiding en langdurige zorg (€ 500.000);
- Reserve transitie/ frictiekosten ISD/ SSC (€ 700.000).

Bestedingsvoorstellen

Bestemming rekeningresultaat 2015

Op 26 mei 2015 heeft de raad ingestemd met de votering van een krediet voor realisatie van de volkstuinen in Heerhugowaard Zuid (RB2015014). Dekking hiervan vindt plaats door een bijdrage van de Provincie als onderdeel van het grondcontract voor de N23. Dat besluit van uw raad is overeenkomstig verwerkt. Inmiddels is de raad in februari jl. geïnformeerd over de stand van zaken en veranderende context rond de volkstuinen. Voor de zomer ontvangt de raad hierover een aanvullende notitie.

In januari 2013 heeft de raad besloten (RB2012070) om incidentele huuropbrengsten uit onderwijsvastgoed toe te voegen aan de reserve primair onderwijs, onder de voorwaarde dat aan de financiële verplichtingen en de instandhouding van het weerstandsvermogen wordt voldaan. Dat besluit van de raad wordt uitgevoerd met als resultaat dat €226.000 aan de reserve primair onderwijs wordt toegevoegd.

Reserve OZB vertraging het nieuwe MCA (RTIC)

In deze Voorjaarsnota is in paragraaf 3.2.2. onder T toegelicht dat realisatie van de OZB opbrengsten van het nieuwe MCA afhankelijk is van het tijdstip van besluit van het bestuur van het ziekenhuis. Duidelijk is in ieder geval dat de eerder genoemde termijn van realisatie van het ziekenhuis niet wordt gehaald. Om die reden zijn de OZB opbrengsten die in het perspectief voor de jaren 2017 tot en met 2019 waren opgenomen opgeschort. In paragraaf 3.2.2. is voorgesteld dekking hiervan plaats te laten vinden door onttrekking aan een daartoe te vormen reserve. Hier wordt voorgesteld deze reserve te vormen.

Reserve Vanadium

In deze Voorjaarsnota is in hoofdstuk 2 beleidsprogramma kort en in paragraaf 3.2.2. onder K meer uitgebreid toegelicht dat in de komende jaren een aantal herinrichtingen op de planning staat waar zich probleem zich voordoet van vervuiling in de grond met de stof Vanadium. In het perspectief zijn de lasten opgenomen voor het saneren van de gronden in die wijken. De totale kosten van de sanering worden over de periode 2017 tot en met 2020 geraamd op €2,5 miljoen.

Aan uw raad wordt voorgesteld om voor dekking van deze lasten een reserve te vormen ter grootte van hetzelfde bedrag.

Eenmalige storting NBK1

Op basis van raadsbesluitvorming in 2013 is de voorbereiding van de Spooronderdoorgang Zuidtangent ter hand genomen. Met ProRail, NS en provincie Noord-Holland zijn in 2015 Value Management-sessies gehouden, waar drie mogelijke varianten voor de spooronderdoorgang uit zijn gekomen. Uit de Value Managementsessies is gekomen dat de Spooronderdoorgang Zuidtangent niet alleen een gemeentelijk belang dient, maar ook provinciale, en spoorbelangen. ProRail heeft daartoe middelen beschikbaar gesteld om zelf meer onderzoek te doen naar de Spooronderdoorgang Zuidtangent. In het kader van de samenwerking in de Zaancorridor, is begin 2016 bestuurlijk afgesproken dat er per stationsgebied concrete afspraken voor samenwerking worden gemaakt. Voor Heerhugowaard geldt dat de Spooronderdoorgang Zuidtangent daar onderdeel van uit zal maken. Na de zomer 2016 zal, conform collegeprogramma, gerapporteerd worden over de voortgang van de voorbereiding van de spooronderdoorgang. Van de drie mogelijke voorkeursvarianten wordt de raad dan één voorkeursvariant met kostenraming voorgelegd waarmee het maatschappelijk debat gevoerd zal kunnen worden. Op basis van die voorkeursvariant zal tegelijk ook de verdere uitwerking met ProRail, NS en de provincie ter hand worden genomen, waarbij de samenwerking op de Zaancorridor en de verdere uitrol van het Programma Hoogfrequent Spoor van I&M (o.a. Intercityopstel terrein

De Vaandel) de basis vormen. In die verdere uitwerking met ProRail, NS en de provincie vormt het in de Reserve NBK-1 beschikbare krediet (inclusief de u nu voorliggende dotatie aan de reserve in deze Voorjaarsnota) de maximale gemeentelijke bijdrage.

De raad wordt voorgesteld om voor verdere gefaseerde voorbereiding van de spooronderdoorgang € 300.000 VTA te voteren. Het betreft de noodzakelijke onderzoeken als onderdeel van de technische alternatievenstudie die ProRail hanteert, ter onderbouwing van het specifiek spoorgerelateerde deel in de gezamenlijke voorkeursvariant. Hierna volgen nog de planuitwerkingsfase en de realisatiefase tot gunning.

Door het college wordt uw raad voorgesteld om een eenmalige extra storting te doen in de reserve van € 8,3 miljoen. Met dit bedrag is een bedrag van € 18,6 miljoen gegarandeerd. Uitgangspunt is dat de rest van de noodzakelijke middelen door andere partijen wordt gefinancierd. Bij het bepalen van de omvang van deze storting is rekening gehouden met de wijzigingen die voortkomen uit de notitie grondexploitaties van de commissie BBV van 17 maart 2016. Deze notitie komt in de plaats van de notitie van 2012. Belangrijkste wijziging die in deze notitie is opgenomen met effect voor de voeding van de reserve is dat toevoegingen aan deze bestemmingsreserve kunnen alleen plaatsvinden via resultaatsbestemming. Dat kan alleen na afsluiten van de grondexploitaties. Om die reden zijn de afdrachten uit de grondexploitaties die daarin zijn opgenomen aan het einde van de looptijd van de looptijd van de grondexploitatie als eenmalige storting in de reserve NBK 1 opgenomen.

Reserve Middenweg Zuid

In het collegeprogramma 2014-2018 “Samen leven” is, na het snoeien van de bomen, de reconstructie van de Middenweg Zuid als speerpunt voor deze raadsperiode in het collegeprogramma opgenomen.

De wegconstructie en de bomen van de Middenweg (zuid) hebben het einde van hun levensduur bereikt. De weginrichting voldoet daarnaast niet meer aan de huidige inzichten ten aanzien van het gebruik; dit vormt de aanleiding voor een herinrichting. Vanuit cultuurhistorisch besef, beleving en uit respect naar de omgeving wordt ingezet op het behoud van de unieke kenmerken van de Middenweg (zuid): de dubbele bomenrij en tweezijdige waterlopen. De positie van het langzame verkeer wordt flink verbeterd en gaat de doorstroming van de bus (continuïteit) er op vooruit. Met slimme verbijzonderingen wordt op gepaste wijze het unieke karakter van de weg en de omgeving benadrukt. Het project bevindt zich aan het einde van de definitiefase. De kosten zijn bepaald met de nauwkeurigheid en onzekerheden die behoren bij deze fase. Het geraamde bedrag (€ 5,7 miljoen) dient derhalve beschouwd te worden als richtinggevend ten behoeve van de besluitvorming in de Voorjaarsnota. In de komende projectfasen zal dit verder worden aangescherpt. Door een wijziging van het BBV is het niet langer toegestaan om investeringen in de openbare buitenruimte met een maatschappelijk nut in één keer af te schrijven. Voor dergelijke investeringen dient de technische gebruiksduur met ingang van 2017 als afschrijvingstermijn te worden gehanteerd. Voorgesteld wordt om de kapitaallasten van benodigde krediet als volgt te dekken:

- Uit de onderhoudsvoorziening Wegen, Kunstwerken en Wijken (WKW) beschikbare bedrag;
- Uit de vrijval die het gevolg is van de herijking van de onderhoudsvoorzieningen in de komende jaren (prospectieve methode);
- Voor het restantsaldo, €0,8 miljoen, een reserve te vormen.

Aan uw raad wordt, met het vaststellen van de Voorjaarsnota 2016, gevraagd het bijbehorende krediet te voteren.

Reserve E-depot

In deze Voorjaarsnota is in paragraaf 3.2.2. onder O toegelicht dat het Regionaal Historisch Centrum Alkmaar zich voorbereidt op de nabije toekomst. Eén van de nieuwe taken is het ontvangen en beheren van digitale archiefbestanden. Alle deelnemende gemeenten van het RHCA gaan de komende jaren aansluiten op het e-depot. De kosten hiervan worden omgeslagen over de deelnemende gemeenten. Hierdoor stijgt de gemeentelijke bijdrage met € 17.000 op jaarbasis. Uitgangspunt is dat deze toename gedurende maximaal 4 jaar leidt tot een verhoging van de lasten. Daarna zal deze door efficiëncymaatregelen binnen de bedrijfsvoering van het RHCA en/of gemeente moeten zijn terugverdiend.

Aan uw raad wordt voorgesteld om voor dekking van deze lasten een reserve te vormen ter grootte van de hogere bijdrage gedurende 4 jaar (€68.000).

Reserve schoolwoningen

In de Reservekeeper 2016 is in hoofdstuk 2 toegelicht dat in 2007 bij het vormen van deze reserve (gevormd ter dekking van de rentelasten van de investeringen in de schoolwoningen) het uitgangspunt was dat deze woningen in 2016 omgevormd zouden worden tot appartementen en dat deze verkocht zouden worden. Dit uitgangspunt is niet gewijzigd. Het verwachte tijdsplan wel. Op basis van de huidige inzichten zal niet eerder dan 2027 omvorming van de scholen tot woningen kunnen plaatsvinden. Dit heeft te maken met de ontwikkeling van Heerhugowaard-Zuid waardoor de scholen langere tijd hun functie zullen behouden. Omdat nu reeds voorzien wordt dat de reserve schoolwoningen daardoor niet toereikend is is het voorstel om € 1.316.000 vanuit de algemene reserve toe te voegen aan de reserve schoolwoningen.

De Vaandel) de basis vormen. In die verdere uitwerking met ProRail, NS en de provincie vormt het in de Reserve NBK-1 beschikbare krediet (inclusief de u nu voorliggende dotatie aan de reserve in deze Voorjaarsnota) de maximale gemeentelijke bijdrage.

De raad wordt voorgesteld om voor verdere gefaseerde voorbereiding van de spooronderdoorgang € 300.000 VTA te voteren. Het betreft de noodzakelijke onderzoeken als onderdeel van de technische alternatievenstudie die ProRail hanteert, ter onderbouwing van het specifiek spoorgerelateerde deel in de gezamenlijke voorkeursvariant. Hierna volgen nog de planuitwerkingsfase en de realisatiefase tot gunning.

Door het college wordt uw raad voorgesteld om een eenmalige extra storting te doen in de reserve van € 8,3 miljoen. Met dit bedrag is een bedrag van € 18,6 miljoen gegarandeerd. Uitgangspunt is dat de rest van de noodzakelijke middelen door andere partijen wordt gefinancierd. Bij het bepalen van de omvang van deze storting is rekening gehouden met de wijzigingen die voortkomen uit de notitie grondexploitaties van de commissie BBV van 17 maart 2016. Deze notitie komt in de plaats van de notitie van 2012. Belangrijkste wijziging die in deze notitie is opgenomen met effect voor de voeding van de reserve is dat toevoegingen aan deze bestemmingsreserve kunnen alleen plaatsvinden via resultaatsbestemming. Dat kan alleen na afsluiten van de grondexploitaties. Om die reden zijn de afdrachten uit de grondexploitaties die daarin zijn opgenomen aan het einde van de looptijd van de looptijd van de grondexploitatie als eenmalige storting in de reserve NBK 1 opgenomen.

Reserve Middenweg Zuid

In het collegeprogramma 2014-2018 “Samen leven” is, na het snoeien van de bomen, de reconstructie van de Middenweg Zuid als speerpunt voor deze raadsperiode in het collegeprogramma opgenomen.

De wegconstructie en de bomen van de Middenweg (zuid) hebben het einde van hun levensduur bereikt. De weginrichting voldoet daarnaast niet meer aan de huidige inzichten ten aanzien van het gebruik; dit vormt de aanleiding voor een herinrichting. Vanuit cultuurhistorisch besef, beleving en uit respect naar de omgeving wordt ingezet op het behoud van de unieke kenmerken van de Middenweg (zuid): de dubbele bomenrij en tweezijdige waterlopen. De positie van het langzame verkeer wordt flink verbeterd en gaat de doorstroming van de bus (continuïteit) er op vooruit. Met slimme verbijzonderingen wordt op gepaste wijze het unieke karakter van de weg en de omgeving benadrukt. Het project bevindt zich aan het einde van de definitiefase. De kosten zijn bepaald met de nauwkeurigheid en onzekerheden die behoren bij deze fase. Het geraamde bedrag (€ 5,7 miljoen) dient derhalve beschouwd te worden als richtinggevend ten behoeve van de besluitvorming in de Voorjaarsnota. In de komende projectfasen zal dit verder worden aangescherpt. Door een wijziging van het BBV is het niet langer toegestaan om investeringen in de openbare buitenruimte met een maatschappelijk nut in één keer af te schrijven. Voor dergelijke investeringen dient de technische gebruiksduur met ingang van 2017 als afschrijvingstermijn te worden gehanteerd. Voorgesteld wordt om de kapitaallasten van benodigde krediet als volgt te dekken:

Reserve Actief burgerschap en communicatie

Actief Burgerschap en Communicatie is het centraal stellen van onze samenleving. Met actief burgerschap ondersteunen wij het "helpen van elkaar". Het doel is een samenleving waarin iedereen mag en kan participeren. Als gemeente werken wij niet alleen vóór de samenleving, maar juist mét de samenleving.

Actief Burgerschap is het ondersteunen van initiatieven en wensen van inwoners gecombineerd met de interne kennis die is opgebouwd over onze stad. Het overkoepelende doel en onze ambitie is de buitenwereld naar binnen brengen en vice versa. Gezamenlijk zijn we op expeditie naar de toekomst waarbij het herontdekken van de rol van de overheid centraal staat. Een groot maatschappelijk vraagstuk hierbij is de nieuwe wijze van communiceren van de overheid. Uiteraard willen we de behaalde succes continueren. Maar het is niet voor niets een expeditie. Vanaf 2017 beogen we een proeftuin neer te zetten die actief bijdraagt aan de democratische verfrissing.

We verwachten hiervoor een extra budget nodig te hebben van € 100.000. Aan uw raad wordt voorgesteld dit bedrag aan de eerder ingestelde reserve te doteren.

Reserve Vaandel Zuid – Heliomare

In de Vaandel Zuid werken we met partners aan de realisatie van een expertisecentrum passend onderwijs. De gemeente is verantwoordelijk voor de ontsluiting van de kavel op de Westfrisiaweg en De Vork. Deze ontsluiting is noodzakelijk voordat een grondexploitatie hiervoor wordt geopend. Voorgesteld wordt om een reserve te vormen van € 1,0 miljoen.

Vorming reserve arbitrage Stadshart

Ondanks veel inspanning lukt het niet om met de ontwikkelaar tot nieuwe afspraken te komen en zicht te krijgen op start van de ontwikkeling. Op grond van de oorspronkelijke contractafspraken starten we daarom een arbitrage. Voorgesteld wordt om voor de dekking van de kosten een reserve te vormen van € 0,2 miljoen.

Vorming reserve verduurzamen gemeentelijke gebouwen

Zoals toegelicht in hoofdstuk 2 beleidsprogramma onderzoeken wij de komende periode de mogelijkheden en kosten van verduurzaming van onze gemeentelijke gebouwen. Voorgesteld wordt om voor de dekking van de onderzoekskosten een reserve te vormen van € 0,2 miljoen.

Vorming reserve parkeermaatregelen Stadshart

De mogelijkheden worden onderzocht om het langer in het centrum (Stadshart) te blijven te stimuleren. Daarmee wordt beoogd dat in plaats van run er sprake is van fun shoppen. Ook wordt bekeken welk effect het de mogelijkheid van gratis parkeren tussen 18:00 – 7:00 heeft op het aantal bezoekers in het Stadshart. Hierover vinden gesprekken plaats met Wereldhave en de andere eigenaren. Om, in eerste instantie voor een periode van een paar jaar, parkeermaatregelen te kunnen treffen wordt uw raad voorgesteld om hiervoor een reserve in te stellen om de gemiste parkeeropbrengsten financieel op te kunnen vangen. Daarbij worden ook de middelen uit uw amendement verlevendigen Coolplein in de avond betrokken.

3.2 Financieel meerjarenperspectief 2017 - 2020

Het geactualiseerd financieel perspectief bestaat uit vier onderdelen:

- Perspectief volgens de besluitvorming uit de begrotingsraad;
- Ontwikkelingen die zich na het vaststellen van de raadsbegroting hebben voorgedaan en raadsbesluiten die daarna zijn genomen;
- Beleidsintensiveringen. Deze worden als volgt gecategoriseerd onvoorzien, onontkoombaar en onuitstelbaar (OOO) en bestuurlijke wens
- Dekkingsmogelijkheden

De som van deze vier onderdelen vormt het geactualiseerde financieel perspectief. Het geactualiseerd perspectief is (- is nadelig):

	Bedragen x € 1.000			
	2017	2018	2019	2020
1 Perspectief na raadsbegroting 2016 (RB2015111)	1.493	1.691	1.564	1.564
2 Ontwikkelingen	86	96	96	-94
3 Beleidsintensiveringen	-4.424	-2.880	-2.950	-3.126
4 Voorgestelde dekkingsmogelijkheden	2.969	1.457	1.442	1.618
Geactualiseerd perspectief Voorjaarsnota 2016	124	364	152	-38

In dit hoofdstuk zijn de specificaties en toelichtingen op de verschillende onderdelen opgenomen. Onder 3.2.1 tot en met 3.3 is de specificatie van sub 1 tot en met 4 met toelichtingen opgenomen.

3.2.1. Geactualiseerd perspectief inclusief het effect van genomen besluiten/ Ontwikkelingen

In de volgende tabel is het perspectief opgenomen inclusief het effect van door de raad genomen besluiten. Vertrekpunt daarvoor is het perspectief zoals opgenomen in het raadsvoorstel vaststelling raadsbegroting 2016 (RB2015111).

Ook zijn de ontwikkelingen opgenomen die zich sinds de vaststelling van de raadsbegroting 2016 hebben voorgedaan. Het betreft die ontwikkelingen waarmee we als gemeente mee van doen hebben of krijgen en onontkoombaar en onuitstelbaar zijn.

		<i>Bedragen x € 1.000</i>			
		2017	2018	2019	2020
	Perspectief raadsbegroting 2016	1.320	978	695	695
	Septembercirculaire 2015	173	713	869	869
1	Perspectief raadsbegroting 2016 na RB2015111	1.493	1.691	1.564	1.564
		<i>Bedragen x € 1.000</i>			
		2017	2018	2019	2020
2	Ontwikkelingen				
A	Structurele effecten jaarstukken 2015	63	63	63	63
B	Raadsbesluiten				
	Amendement A raad 5 november 2015 Coolplein	-40	-40	-40	-40
	Amendement B raad 5 november 2015 Beperken mindering subsidie De Waaier	-10			
	RB2015145 Taakmutaties 2016	-18	-18	-18	-18
	RB2015146 Groeibudget 2016 (incl. stelpost COA)	91	91	91	91
C	Effect innovatieve methode grote projecten				-190
Totaal ontwikkelingen		86	96	96	-94
Geactualiseerd perspectief		1.579	1.787	1.660	1.470

Ad. A Structurele effecten bestuursrapportage 2015

Op pagina 6 van de bestuursrapportage is gemeld dat in totaal voor € 63.000 aan structurele afwijkingen met een voordelig effect in dat document is opgenomen. Op basis van de analyse van de uitkomst van de jaarstukken 2015 is dit niet gewijzigd. Het voordelig effect is in voorliggend perspectief verwerkt.

Ad. B Raadsbesluiten

Amendement A raadsvergadering 5 november 2015 Coolplein

Op 5 november heeft de raad een amendement aangenomen waarin zij het college opdracht geeft om met voorstellen te komen voor verlevendiging van het Coolplein in de avonduren. De gemeenteraad heeft hiervoor een budget beschikbaar gesteld van € 40.000.

Amendement B raadsvergadering 5 november 2015 Beperken vermindering subsidie De Waaier

In de raadsvergadering van 5 november 2015 heeft de gemeenteraad besloten het eerder genomen besluit tot beperking van de subsidie van Stichting De Waaier gedeeltelijk terug te draaien en de subsidie voor de jaren 2016 en 2017 met € 10.000 te verhogen tot € 27.500. De overwegingen daartoe zijn opgenomen in voornoemd amendement. Uiterlijk in september 2017 dient een evaluatie over de activiteiten van Stichting De Waaier aan de gemeenteraad te worden voorgelegd.

RB2015144 Taakmutaties 2016

Op 15 december 2015 heeft uw raad ingestemd met de toevoeging c.q. onttrekking van middelen ten behoeve van taakmutaties 2016 onder gelijktijdige verlaging van de algemene uitkering.

In dit voorstel is toegelicht dat structureel nadelig effect ontstaat van per saldo € 18.000. Dat effect is in voorliggend perspectief opgenomen.

RB2015145 Groeibudget 2016

Op 15 december 2015 heeft uw raad ingestemd met het voorstel over de verdeling van het groeibudget 2016. Daarin is voorgesteld om het restant van het beschikbare groeibudget ten gunste van het begrotingsresultaat te laten komen. Het voordelig effect van dit besluit bedraagt € 19.911.

Stelpost COA

In afwachting van het bestedingsplan 2016 is in het raadsvoorstel over het groeibudget 2016 (RB2015145) voorgesteld om het budget dat de gemeente ontvangt uit hoofde van het faciliteitenbesluit op een stelpost op te nemen in afwachting van het bestedingsplan. Door een verlaging van het aantal vluchtelingen van 600 naar 450 is het daar genoemde bedrag verlaagd tot € 146.575. Dit budget is beschikbaar voor regulier beheer alsmede voor specifieke activiteiten voor de doelgroep. Naast de opvang van vluchtelingen, gaan wij in toenemende mate te maken krijgen met de noodzaak tot doorstroom en definitieve vestiging van status- en vergunninghouders (zie ook paragraaf 3.2.2 onder M). We moeten bepalen hoe we omgaan met de integratie en wat dit betekent voor onze maatschappelijke voorzieningen en hoe de kosten daarvan worden toegerekend.

Op dit moment worden wel al kosten gemaakt, maar het financieel effect daarvan is op dit moment nog onduidelijk.

Het op voorhand aframen of een andere besteding geven aan de budgetten leidt daarmee tot een risico voor de taakstellingen in de uitvoering.

Door het college wordt uw raad voorgesteld om de helft van de gelden (€ 75.000) die de gemeente ontvangt uit hoofde van het faciliteitenbesluit vooralsnog voor de doelgroep beschikbaar te houden. Bij de raadsbegroting 2017 informeren wij u hier verder over.

Ad. C Effect innovatieve methode voor begroting 2020

Omdat in de raadsbegroting 2016 het financieel perspectief is gepresenteerd over de periode 2016 tot en met 2019 is, in overeenstemming met eerdere besluitvorming over de innovatieve methode, de dotatie aan de reserve grote projecten in de jaarschijf 2020 opgenomen.

3.2.2. Beleidsintensiveringen

In de volgende tabel zijn voorstellen voor beleidintensiveringen opgenomen. Deze beleidsintensiveringen volgen de indeling van de raadsbegroting (programma's, algemene dekkingsmiddelen en reserves). Daarnaast is voor elke beleidsintensivering een onderscheid gemaakt categorie waartoe de beleidsintensiveringen kan worden gerekend. Het betreft OOO (onvoorzien, onontkoombaar, onuitstelbaar) en bestuurlijke wens. Met als doel besluitvorming hierover door uw raad inzichtelijker te maken.

In totaal is aan beleidsintensivering opgenomen een bedrag van € 4,6 miljoen in 2017 en ca. € 3,2 miljoen vanaf 2018. Hiervan is ca. € 1,0 miljoen een bestuurlijke wens en € 3,6 miljoen (2018 e.v. € 2,2 miljoen) 000. Onder de tabel is per beleidsintensivering een toelichting opgenomen.

		2017	2018	2019	2020	Cat.
3	Beleidsintensiveringen					
Programmaoverstijgend						
D	Loonindexatie - effect CAO 2016	-300	-300	-300	-300	000
E	Eindheffing werkkostenregeling	-39	-39	-39	-39	000
F	Invoering wet vennootschapsbelasting voor overheidsondernemingen	-50	-50	-50	-50	000
Programma 1 Leefbaarheid en veiligheid						
G	Indexatie gemeentelijke bijdrage Veiligheidsregio NHN	-91	-69	-69	-69	000
Programma 2 Stedelijk beheer						
<i>Milieu en leefomgeving</i>						
H	Indexatie gemeentelijke bijdrage RUD	-7	-7	-7	-7	000
<i>Bereikbaarheid</i>						
I	Herijking onderhoudsvoorzieningen	-34	-34	-34	-34	BW
<i>Gemeentelijk vastgoed</i>						
J	Nieuwbouw Huygens College	-400	-400	-400	-400	BW
Programma 3 Stedelijke ontwikkeling, bereikbaarheid en economische						
<i>Ruimtelijke ontwikkelingen en wonen</i>						
K	Sanering vanadium	-1.720	-168	-103	-516	000/ BW
L	Leges omgevingsvergunning	-327	-327	-327	-327	000

		Bedragen x € 1.000				
		2017	2018	2019	2020	Cat.
Programma 4 Sociale samenhang						
<i>Werk, participatie en inkomen</i>						
M	Voorzieningen sociaal domein asielzoekers	0	0	0	0	000
N	Preventie schuldhulpverlening	-155	-155	-55	-55	BW
G	Indexatie gemeentelijke bijdrage Recreatieschap, GGD en WNK	-39	-39	-39	-39	000
Programma 5 Algemeen bestuur, burgerdiensten en algemene baten en						
<i>Algemene baten en lasten</i>						
O	E-depot	-17	-17	-17	-17	000
G	Indexatie gemeentelijke bijdrage RHCA	-3	-3	-3	-3	000
<i>Algemeen bestuur</i>						
P	Huis van Heerhugowaard	-57	-57	-57	-57	BW
Q	Vergroening gemeentehuis		-30	-30	-30	BW
R	Verbouwing raadzaal	0	0	0	0	BW
Algemene dekkingsmiddelen						
S	Renteverlies overheveling BIE de Vaandel naar mva	-75	-75	-75	-75	000
T	OZB Het nieuwe MCA	-237	-237	-237	PM	000
U	Korting AU motie Haersma Buma	-673	-673	-673	-673	000
V	Stelpost financieringslasten/ wijziging BBV toerekening rente grondexploitaties	0	0	0	0	000
Reserves						
W	Hogere dotatie reserve NBK1 (rente)	-200	-200	-200	-200	BW
X	Uitputting rente egaliseringsreserve			-235	-235	000
Voorgestelde beleidsintensiveringen		-4.424	-2.880	-2.950	-3.126	

Programmaoverstijgend

Ad. D Loonindexatie – categorie 000

De VNG en de vakbonden hebben op 28 januari 2016 een principeakkoord gesloten over de CAO gemeenten. De CAO loopt van 1 januari 2016 tot en met 1 mei 2017. De salarissen stijgen per 1 januari 2016 met 3% en per 1 januari 2017 met 0,4%.

Onderdeel van het principeakkoord is de inzet van de besparingen op de pensioenregeling voor de werkgever (afspraken uit 2014 en 2015) van in totaal 2,14%. Het netto-effect van het principeakkoord bedraagt daarmee van 2017 1,26%. Het nadelig effect hiervan bedraagt tussen € 275.000 en € 300.000. Op 31 maart 2016 is het akkoord definitief geworden.

Ad. E Eindheffing werkkostenregeling – categorie 000

Over 2015 dient eindheffing te worden betaald in het kader van de werkkostenregeling. Er is sprake van een structureel effect. Door de uitstroom van Sociale Zaken en de brandweer, alsmede een lagere bezetting daalt de vrije ruimte. De onkostenvergoeding voor college en raad is ook onderdeel van de vrije ruimte van de WKR (37% in 2015).

Ad. F Invoering wet vennootschapsbelasting voor overheidsondernemingen – categorie 000

Op 26 mei 2015 heeft de Eerste Kamer het wetsvoorstel modernisering vennootschapsbelasting voor overheidsondernemingen aangenomen. De wet beoogt overheidslichamen die vanuit de fiscale optiek een onderneming drijven op dezelfde wijze aan de vennootschapsbelasting (vpb) te onderwerpen als private ondernemingen.

De wet is vanaf 1 januari 2016 van toepassing. Het nieuwe uitgangspunt is dat een overheidsonderneming belastingplichtig is, tenzij. Van een onderneming is sprake als met een duurzame organisatie van arbeid en kapitaal wordt deelgenomen aan het economisch verkeer met het oogmerk winst te behalen.

De wet voorziet in een aantal vrijstellingen, zogenaamde objectvrijstellingen. Deze stellen winsten die met deze objecten worden bepaald per definitie vrij.

In 2015 heeft een eerste inventarisatie plaatsgevonden van de activiteiten. De uitkomst is dat de maximale belastingdruk op jaarbasis in de reguliere exploitatie ca. € 50.000 zal bedragen. Dit bedrag is opgenomen in voorliggend perspectief.

Het te betalen bedrag aan vennootschapsbelasting op de grondexploitaties is op korte termijn beperkt, omdat de verkoopopbrengst nagenoeg gelijk zal zijn aan de waarde op de openingsbalans, zijnde de fiscale kostprijs. Op basis van eerste concept berekeningen betalen wij voor het eerst over 2025 vennootschapsbelasting. Deze berekeningen worden in 2016 verder verfijnd en getoetst.

Programma 1 Veiligheid en handhaving

Ad. G Indexatie gemeentelijke bijdrage Veiligheidsregio NHN – categorie 000

Het Algemeen Bestuur van de Veiligheidsregio NHN heeft in haar vergadering van 27 maart 2015 besloten tot een indexatie van de gemeentelijke bijdrage. De gemeentelijke bijdrage wordt tot en met 2018 geïndexeerd. Dit is in afwijking met het besluit van het college van 26 januari 2015 om voor de gemeenschappelijke regelingen de nullijn toe te passen (BW16-0023, zie ook onder 2.3 Dekkingsmogelijkheden AA). Voor 2017 gaat de Veiligheidsregio NHN uit van 1,93%. Daarnaast is er een klein effect als gevolg van jaarlijkse herijking van de gemeentelijk verdeelsleutel conform de afspraken die hierover zijn gemaakt. Het financieel effect bedraagt €91.000 en is in voorliggend perspectief opgenomen.

Programma 2, 4 en 5

Ad. H Indexatie gemeentelijke bijdrage RUD, Recreatieschap Geestmerambacht, GGD, WNK, en RHCA– categorie 000

Het college heeft op 26 januari 2015 besloten om voor de gemeenschappelijke regelingen ook voor de begroting 2017 de nullijn toe te passen (BW16-0023, zie ook onder 2.3 Dekkingsmogelijkheden AA). De motivatie van het college over het vasthouden aan de nullijn is dat er eerst een fundamentele discussie dient plaats te vinden over de taken die door de gemeenten bij de gemeenschappelijke regelingen zijn belegd en de middelen die voor de uitvoering ervan benodigd zijn. Deze discussie heeft nog niet plaatsgevonden. Gepland is dat deze voor de begroting 2018 is afgerond.

Over de nullijn, gelet op de bestuurlijke opdracht die er ligt, is echter geen bestuurlijke overeenkomst bereikt in de regio. Een aantal gemeenten is van mening dat de gemeentelijke regelingen voor loon- en prijsindexatie moeten worden gecompenseerd. Besluitvorming daarover vindt plaats in de Algemeen Besturen van de gemeenschappelijke regelingen. Daarmee is de uitkomst onzeker. Een meerderheid van de gemeenten lijkt voor indexatie te zijn. Daarmee is het standpunt van Heerhugowaard naar alle waarschijnlijkheid een minderheidsstandpunt. Om die reden stelt het college voor om hiermee voorzichtigheidshalve in voorliggend perspectief rekening gehouden.

Programma 2 Stedelijk beheer

Ad. I Herijking onderhoudsvoorzieningen – categorie bestuurlijke wens

In de Voorjaarsnota 2015 is in paragraaf 2.3 onder DD een voorschot genomen op de herijking van de reserve NBK2, de onderhoudsvoorzieningen en het effect op de reserve beheer en sociale structuur daarvan. De afgelopen maanden zijn de dotaties en onttrekkingen aan de onderhoudsvoorzieningen in beeld gebracht. Dit heeft geresulteerd in een aantal aanpassingen. Uit de analyse is gebleken dat het jaarlijks aan de voorzieningen toe te voegen bedrag van €5,2 miljoen – op een bedrag van €34.000 na – toereikend is. De termijn voor groot onderhoud van wijken verlengen we van 32 naar 40 jaar wat technisch gezien verantwoord is. Voor het groen is na 20 jaar een groot onderhoudsronde ingelast. En om te voorkomen dat de kwaliteit van straatstenen onaanvaardbaar wordt, vervangen we ze na 40 jaar in plaats van een restant te hergebruiken.

Om aanpassingen te doen vanwege veranderende wensen in woonwijken (“adaptief onderhoud”) is een budget gereserveerd in de voorziening. Bij vervanging van straatverlichting is standaard LED verlichting toegepast. Voor de grote bomen langs de historische assen is geld gereserveerd voor vervanging en een goede groeiplaats.

Het financiële effect van de extra tussentijdse investeringen (groen en stenen) compenseren we door de langere spaartijd. Die vangt ook de meerkosten op van een groter areaal dan tot nu toe in de systemen was verwerkt was.

Uit de analyses is gebleken dat we langzamerhand toegroeien naar een situatie die lijkt op een “ideaalcomplex”. In financiële zin betekent het dat het bedrag dat we jaarlijks toevoegen ongeveer gelijk is aan het bedrag dat jaarlijks nodig is voor onderhoud. In de bepaling van de minimale omvang van de onderhoudsvoorzieningen is met bovenstaande uitgangspunten al rekeningen gehouden. De systematiek is afgestemd met de accountant en de commissie BBV.

De effecten van de herijking zijn eveneens meegenomen in de bepaling van de minimale omvang van de reserve Beheer en Sociale Structuur. Zie daarvoor paragraaf 3.1.

Een uitgebreide toelichting op het proces alsmede de wijzigingen in de uitgangspunten die zijn doorgevoerd zijn is opgenomen in bijlage 1 bij deze Voorjaarsnota.

Ad. J Nieuwbouw Huygens College – categorie bestuurlijke wens

Op 16 juni 2015 heeft het college besloten om te kiezen voor het scenario vervangende nieuwbouw op de huidige locatie;

- voor de omvang van het gebouw voorlopig uit te gaan van 800 leerlingen structureel en 63 tijdelijk;
- in te zetten op een projectfinanciering, waarbij SOVON via schatkistbankieren de lening afsluit die benodigd is voor de investeringen en de gemeente deze lasten jaarlijks vergoed;
- de ambtelijke organisatie opdracht geven om de planvoorbereiding alvast op te starten vooruitlopend op definitieve besluitvorming door uw raad.

Met het bestuur van het Huygens College, de SOVON, is overeenstemming bereikt over het principe van de projectfinanciering door een door SOVON af te sluiten lening. Over de hoogte van het jaarlijks te vergoeden bedrag worden nog besprekingen gevoerd met SOVON. Duidelijk is dat de gevolgen voor de gemeentebegroting in ieder geval aanzienlijk kunnen worden beperkt. Bij een reguliere gemeentelijke financiering komen de jaarlijkse lasten bij een normatief investeringsniveau op € 600.000 (1e jaar). De inschatting is dat voor de vergoeding van de lasten van de door SOVON af te sluiten lening ongeveer € 400.000 per jaar nodig te hebben.

Programma 3 Stedelijke ontwikkeling, bereikbaarheid en economische ontwikkelingen

Ad. K Sanering Vanadium – categorie 000

In het uitvoeringsplan groot onderhoud / herinrichting wijken is het project Rivierenwijk vlek G (zuid) in het jaar 2017 opgenomen om uit te voeren. Ten behoeve van de voorbereidingen van dit werk zijn er grondonderzoeken uitgevoerd. Hieruit is gebleken dat onder de rijwegen een fundering van slakkenzand aanwezig is. Het slakkenzand is grotendeels verontreinigd met de stof Vanadium. Dit is eenzelfde stof die is aangetroffen in de duomix-fundering in het project “vervangen kastanjes Zuidwijk-Huygenhoek”. De verontreiniging van vanadium is niet schadelijk voor de gezondheid zolang dit in de ondergrond aanwezig is. De uitloging is minimaal en loopt tot circa 5 cm. Het slakkenzand moet echter uitgenomen worden om in deze wijk drainage aan te kunnen brengen, om het grondwaterprobleem aan te pakken. Het slakkenzand is na 32 jaar zijn binding kwijtgeraakt en fungeert nauwelijks meer als fundering en kan technisch vergeleken worden met zand. Om drainage in de wijk aan te kunnen brengen en zorg te dragen voor een goede wegfundatie wordt voorgesteld om het slakkenzand uit de wijk te saneren.

Naast de Rivierenwijk staat voor de komende jaren nog een aantal herinrichtingen op de planning waar dit probleem zich ook voordoet. In voorliggend perspectief zijn de lasten opgenomen voor het saneren van de gronden in die wijken. De totale kosten van de sanering worden over de periode 2017 tot en met 2020 geraamd op € 2,5 miljoen. Daarna doet zich deze problematiek in de planning van het werk een aantal jaar niet voor.

Aan uw raad wordt voorgesteld om voor dekking van deze lasten een reserve te vormen ter grootte van hetzelfde bedrag (zie paragraaf 3.1 voor de voorstel voor de vorming ervan en hieronder onder 3.2.2.dekkingsmiddelen, JJ, ter dekking van de hier beschreven lasten). In het werk wordt onderzoek gedaan naar slimme werkmethodes om het (financiële) probleem te verkleinen. Lering wordt getrokken vanuit de aanpak van dit project en zal worden toegepast voor komende projecten met hetzelfde probleem.

Ad. L Leges omgevingsvergunning – categorie 000/ bestuurlijke wens

De afgelopen jaren is het beeld geschetst dat de kosten en baten van leges rond de wabo niet met elkaar in evenwicht waren. Dit klopt nog steeds, maar geldt voor het gehele product vergunningen. Uit een grondige analyse van kosten en baten is gebleken dat de graad van kostendekking voor wabo rond de 100% ligt. Het tekort is te vinden aan de kant van apv en bijzondere wetten. Grote posten hierbinnen zijn evenementen en horeca. Uit de analyse blijkt dat de graad van kostendekkendheid hier minder dan 10% bedraagt.

Uitgangspunt is dat commerciële activiteiten kostendekkend zijn. Voor maatschappelijke activiteiten wordt maatwerk toegepast. Hierdoor ontstaat een verschil tussen kosten en opbrengsten (€ 327.000). Dat is in voorliggend meerjarenperspectief opgenomen.

Programma 4 Sociale samenhang

Ad M Voorzieningen asielzoekers sociaal domein – categorie 000

Een ontwikkeling is dat vergunninghouders, die worden ingeschreven veelal ook cliënt worden bij HALte Werk. Vergunninghouders komen in aanmerking voor een bijstandsuitkering op het moment dat de vergunninghouder zich meldt bij de gemeente / UWV. Als er nog een voorliggende voorziening is, zoals de Regeling verstrekking asielzoekers (Rva) kan de gemeente geen bijstand verstrekken. Zolang als de vergunninghouder in het AZC woont, heeft hij/zij recht op Rva.

In deze gemeente kennen wij drie categorieën van bewoners/vluchtelingen:

1. Asielzoekers zonder vergunning wonend in het AZC
2. Asielzoekers met vergunning, maar nog wonend in het AZC
3. Asielzoekers met vergunning en inwoner van de gemeente.

Voor categorie 2 zal de vraag worden onderzocht in hoeverre men in aanmerking kan komen voor de Huygenpas en het (landelijke) Plonsfonds (zwemmen voor kinderen).

Voor categorie 3 moeten we rekening houden met een toename van cliënten bij HALte Werk.

Daarbij moet rekening gehouden worden met extra kosten die onder het minimabeleid vallen (stoffering- en inrichtingskosten, Stadspas, eerste huur etc). Vanwege het risico dat deze vergoeding niet toereikend zal zijn wordt hiervoor ook een post opgenomen in de bepaling van het weerstandsvermogen.

Ad N Preventie schuldhulp – categorie bestuurlijke wens

Inwoners met problematische schulden kunnen een beroep doen op gemeentelijke schuldhulpverlening. Effectieve schuldhulpverlening draagt bij aan de bestrijding van armoede en geeft mensen meer mogelijkheden om te participeren in het sociale en maatschappelijke leven.

Hoewel gemeenten al lange tijd de schuldhulpverlening in Nederland uitvoeren, is het pas vanaf 2012 een wettelijke taak na de inwerkingtreding van de Wet gemeentelijke schuldhulpverlening (Wgs). De wet geeft een ruim kader waarbinnen de gemeente de schuldhulpverlening zelf kan vormgeven. De schuldhulpverlening heeft vrijwel altijd een integraal karakter. Dit betekent dat er niet alleen aandacht is voor het oplossen van de financiële problemen van een cliënt, maar ook voor psychosociale problemen, of problemen rond de woonsituatie, gezondheid, verslaving of de

gezinssituatie. Schuldhulpverlening omvat vele vormen van dienstverlening, zoals de minnelijke (vrijwillige) schuldhulpverlening via betalingsregelingen, schuldsanering en schuldbemiddeling. Maar ook wettelijke schuldsanering na een minnelijk traject (WSNP) of budgetbeheer en budgetcoaching en beschermingsbewind.

Gezien de economische ontwikkelingen is dit niet meer voldoende: steeds meer mensen raken in de problematische schulden, waardoor een steeds groter beroep gedaan wordt op de voorzieningen van de gemeente (bijzondere bijstand, bewindvoering).

Om de gemeentelijke taak schuldhulpverlening goed te kunnen uitvoeren, en om de armoede in onze gemeente integraal te pakken, is voor 2017 een budget nodig van € 155.000, evenals voor 2018. Door nu in preventie te investeren is de verwachting dat de kosten voor bijzondere bijstand en bewindvoering minimaal evenredig zullen dalen. In 2019 vindt een evaluatie plaats van het ingezette traject.

Programma 5 Algemeen bestuur, burgerdiensten en algemene baten en lasten

Ad O E-depot – categorie 000

Het Regionaal Historisch Centrum Alkmaar bereidt zich voor op de nabije toekomst. Eén van de nieuwe taken is het ontvangen en beheren van digitale archiefbestanden. Alle deelnemende gemeenten van het RHCA gaan de komende jaren aansluiten op het e-depot. Daarnaast investeert het RHCA in de verdere ontwikkeling van het e-depot, zowel in personeel als in kosten. Het RHCA schat jaarlijks extra financiën nodig te hebben voor personeel (€102.500) en voor ontwikkelkosten, software e.d. (€30.000).

Deze kwaliteitsimpuls leidt geleidelijk tot meer efficiency en/of een hogere kwaliteit en effectiviteit bij zowel het RHCA als bij de gemeente(n). Hierdoor stijgt de gemeentelijke bijdrage met € 17.000 op jaarbasis. Uitgangspunt is dat deze toename gedurende maximaal 4 jaar leidt tot een verhoging van de lasten. Daarna zal deze door efficiencymaatregelen binnen de bedrijfsvoering van het RHCA en/of gemeente moeten zijn terugverdiend.

Aan uw raad wordt voorgesteld om voor dekking van deze lasten een reserve te vormen ter grootte van de hogere bijdrage gedurende 4 jaar (zie paragraaf 3.1 voor de voorstel voor de vorming ervan en hieronder onder 3.2.2.dekkingsmiddelen, KK, ter dekking van de hier beschreven lasten).

Ad P Huis van Heerhugowaard – categorie bestuurlijke wens/bedrijfsvoering

In het gemeentehuis ontstaat ruimte die ook anders ingevuld kan worden. Daarvoor zijn twee hoofdredenen:

- De rol van de overheid in de maatschappij verandert. De afgelopen decennia laten een tendens zien waarbij de gemeente steeds meer –naast vervuller van specifieke overheidstaken- regisseur wordt in maatschappelijke netwerken en makelaar in maatschappelijke kennis. Daarbij hoort dat de gemeente niet langer de exclusieve bewoner hoeft te zijn van het gemeentehuis. Het vermengen van functies begint al in het Huis van de Gemeente.
- De gemeentelijke organisatie wordt steeds beperkter van omvang. Daar waar in 2010 de formatie 430 medewerkers kende, zijn dat er nu nog 350. Die 350 medewerkers werkt bovendien steeds meer plaats en tijd onafhankelijk.

In het dienstverleningsconcept centrale hal, begane grond van de gemeente is het beoogde ambitieniveau vastgesteld. Hierin wordt gebouwd aan een gemeenschappelijke identiteit als één overheid, versterkt het imago van de partners en representeert de gemeente als Stad Van Kansen. Het dient een plek te zijn wat uitnodigt tot ontmoeten, verblijven, werken, ontwikkelen en in gesprek met elkaar gaan. Kernbegrippen hierin zijn: de bezoeker centraal, welkom, herkenbaarheid en verleidend en samenwerken integrale dienstverlening. Het betreft de aanpassing van de hoofdentree, de balies van de dienstverlening, de foyer/ verkeersruimte, de centrale hal/ werkcafé en de patiothuin. De aanpassing kan feitelijk niet los worden gezien van de aanpassing van de raadszaal (zie hieronder onder R).

De benodigde investering bedraagt ca. € 775.000 de dekking van de hieraan gerelateerde kapitaallasten (ca. € 57.000) is in voorliggend perspectief opgenomen.

In voorliggend voorstel is ook de toegankelijkheid van Cool opgenomen. Vanwege de grote toeloop van bezoekers van voorstellingen, menigmaal bijna 600, is de huidige te kleine tourniquet niet meer geschikt. Er ontstaan met regelmaat (lange) wachtrijen buiten hetgeen niet wenselijk is. Tevens is de huidige tourniquet niet echt toegankelijk voor mindervaliden. Een grotere tourniquet bespoedigt de doorstroming van het publiek en daarmee ook de veiligheid. Aan uw raad wordt, met het vaststellen van de Voorjaarsnota 2016, gevraagd het bijbehorende krediet te voteren.

Ad. Q Vergroening gemeentehuis

In combinatie met het realiseren van het "Huis van Heerhugowaard", de verbouwing van de raadszaal en de tweede generatie flexkantoor willen we van de gelegenheid gebruik maken om het gemeentehuis te verduurzamen en te vergroenen. De investering die daarmee gemoeid gaat bedraagt -voor een stevige eerste aanzet- circa € 500.000. De bijbehorende kosten en kapitaallasten kunnen worden gedekt uit respectievelijk de reserve duurzaamheid en een extra budget voor kapitaallasten van € 30.000. De besparing op de energiekosten vloeien terug in de reserve duurzaamheid tot het bedrag van de investering. Hiermee geven we een eerste uitvoering aan punt 3 van de 26 januari 2016 unaniem aangenomen motie Gemeentehuis Energieneutraal.

Gemeentehuis Energieneutraal

Ad. R Verbouwing raadszaal – categorie bestuurlijke wens

De raad heeft de behoefte uitgesproken om zijn vergaderingen op een meer eigentijdse Wijze in te richten, daarmee de kwaliteit van het politieke debat te bevorderen en de ondersteuning door presentatiemateriaal te verbeteren. De kosten daarvan zijn op hoofdlijnen in beeld en het voorstel wordt besproken in het raadsconvent van 9 februari. Uitgegaan wordt van een investering tussen de € 350.000 en € 450.000. Dekking van de kapitaallasten hiervan is gevonden in de bestaande budgetten. Aan uw raad wordt, met het vaststellen van de Voorjaarsnota 2016, gevraagd het bijbehorende krediet te voteren.

Algemene dekkingsmiddelen

Ad. S Renteverlies overheveling BIE de Vaandel naar mva-categorie OO

In de herziening van grondexploitatie de Vaandel (RB2016029, d.d. 28 april 2015) is toegelicht dat een gedeelte van de gronden van de Vaandel op grond van regelgeving overgeheveld dient te worden naar de materiële vaste activa en niet langer als voorraad grond op de gemeentelijke balans mag worden opgenomen. Ook is daar toegelicht dat dit effecten heeft op de exploitatie als gevolg van rentederving en beheerskosten en zakelijke lasten die niet meer kunnen worden toegerekend. Het structureel effect hiervan is in voorliggend meerjarenperspectief opgenomen.

Ad. T OZB Het nieuwe MCA – categorie OOO

In de Voorjaarsnota 2013 is onder 2.3 HH de OZB opbrengsten van het RTIC opgenomen in het perspectief. Het gaat om een structureel bedrag

Deze kwaliteitsimpuls leidt geleidelijk tot meer efficiency en/van € 237.000. Realisatie van de opbrengsten is afhankelijk van het tijdstip van besluit van het bestuur van het ziekenhuis. Duidelijk is in ieder geval dat de eerder genoemde termijn van realisatie van het ziekenhuis niet wordt gehaald. Om die reden zijn de OZB opbrengsten die in het perspectief waren opgenomen voor drie jaar opgeschort. Dekking hiervan vindt plaats door onttrekking aan een daartoe te vormen reserve (zie paragraaf 3.1 voor de voorstel voor de vorming ervan en hieronder onder 3.2.2.dekkingsmiddelen, II, ter dekking van de hier beschreven lasten).

Ad. U Korting algemene uitkering uit het gemeentefonds motie Haersma Buma – categorie 000

In de Najaarsnota 2014 is onder 3.3 BB een structurele financiële bijdrage opgenomen van € 673.000 van de schoolbesturen ter compensatie van de korting op de algemene uitkering uit het gemeentefonds vanaf 2015. Deze korting was het gevolg van de motie Haersma Buma. Inmiddels is duidelijk dat deze korting niet door de schoolbesturen zal worden gecompenseerd in de vorm van een financiële bijdrage. Wel zijn gesprekken gaande met de schoolbesturen over doordecentralisatie van de schoolgebouwen. Indien dit doorgang vindt kan de korting op de algemene uitkering worden gedekt door lagere kapitaallasten. Het wordt pas medio 2016 bekend of de gemeente en schoolbesturen tot overeenkomst komen en uitvoering is dan op zijn vroegst per 1 januari 2017. Daarmee blijft het risico bestaan dat deze dekking die in de Najaarsnota 2014 is opgenomen niet wordt gerealiseerd. Om die reden is de eerder ingerekende bijdrage van de schoolbesturen in voorliggend meerjarenperspectief teruggedraaid.

Ad. V Stelpost financieringslasten/ wijziging rentetoerekening grondexploitaties als gevolg van wijziging BBV – categorie 000

De Commissie BBV heeft op 17 maart 2016 de verslaggevingsregels grondexploitatie met terugwerkende kracht tot 1 januari 2016 herzien. Hiermee is de wijze van toerekening van rente aan de grondexploitaties gewijzigd. Toerekening van rente aan grondexploitaties kan vanaf 1 januari alleen nog meer op de volgende manieren:

- het rentepercentage van de direct aan de grondexploitatie gerelateerde financiering in het geval van projectfinanciering;
- het gewogen gemiddelde rentepercentage van de bestaande leningenportefeuille van de gemeente, naar verhouding vreemd vermogen/ totaal vermogen, indien geen sprake is van projectfinanciering.

In Heerhugowaard is in het verleden geen gebruik gemaakt van projectfinanciering. Dat betekent dat rente aan grondexploitaties alleen nog mag worden toegerekend op basis van het gewogen gemiddelde rentepercentage zoals hierboven beschreven onder de 2e bullet. Dat betekent dat in plaats van 3,6% rente nog 2,1% rente mag worden toegerekend aan de grondexploitaties (over de boekwaarde per 1 januari).

Berekend is dat door het effect van deze wijziging ca. € 1,6 miljoen bedraagt (minder rentebaten aan de grondexploitaties toegerekend dan op dit moment aan rentebaten in de begroting 2016 is opgenomen).

Onderzocht is op welke wijze dit structurele verlies kan worden gedekt. Daarbij is gedacht aan het vormen van een reserve uit de vrijvallende verliesvoorziening grondexploitaties. Gebleken is echter dat de afgelopen jaren de stelpost financieringslasten niet volledig is besteed als gevolg van vertraging in vervangingsinvesteringen, vertraging van uitgaven binnen de grondexploitaties en de lagere rentestand. Gebleken is dat het structurele verlies als gevolg van de wijziging van het BBV volledig kan worden opgevangen door een verlaging van de stelpost financieringslasten met hetzelfde bedrag. Na verlaging van de stelpost is er nog voldoende dekking aanwezig om de financieringslasten die horen bij zowel de vervangingsinvesteringen als de projecten die in de reserves zijn opgenomen te dekken.

Tegelijk met het onderzoek naar de gevolgen van de wijziging van het BBV is ook de mogelijkheid onderzocht om twee langlopende, hoogrentende leningen bij de BNG vervroegd af te lossen. Voor deze leningen met een saldo per 31 december 2015 van € 20,5 miljoen diende volgens een opgave van de bank (dagkoers) € 27,0 miljoen te worden betaald om deze volledig af te lossen. Het verschil tussen het saldo van de openstaande leningen en het af te lossen bedrag betreft de boeterente. Bij herfinanciering van deze leningen is weliswaar een lager rente-percentages verschuldigd aan de bank (positief effect op exploitatie), maar als gevolg van de hiervoor geschetste wijziging (bij een lagere rente daalt het gewogen gemiddelde rentepercentage van de bestaande leningenportefeuille) is ook de rentetoerekening aan de grondexploitaties lager (nadelig effect op exploitatie). Per saldo is het effect hiervan op de gemeentelijke exploitatie over de looptijd van de lening nagenoeg nihil. Om die reden is hier niet voor gekozen.

Reserves

Ad. W Hogere dotatie reserve NBK1 – categorie 000 (bij instemming met bestuurlijke wens)

In de paragraaf 3.1 is toegelicht dat het college uw raad voorstelt om ter realisatie van de spoortunnel eenmalig € 8,3 miljoen toe te voegen aan de reserve NBK1.

Aan de reserve NBK1 wordt jaarlijks rente toegerekend over de boekwaarde van de reserve per 1 januari. Door het voorstel van het college wordt de boekwaarde verhoogd. Het effect op de rentetoerekening aan de reserve is in voorliggend perspectief opgenomen.

Ad. X Uitputting rente egalisatiereserve – categorie 000

In de Voorjaarsnota 2013 is onder 4.4 JJ een rente egalisatiereserve gevormd ter grootte van € 1.175.000 ter dekking van de niet gedekte rentelasten als gevolg van het herrubriceren van grondcomplexen uit de Niet in exploitatie genomen gronden (NIEGG) naar de materiële vaste activa (MVA). Vrijval vindt plaats gedurende vijf jaar, voor het laatst in 2018 (RB2013086). Daarna moet dekking van deze niet gedekte rentelasten binnen de reguliere exploitatie plaatsvinden.

3.3. Dekkingsmogelijkheden

In de onderstaande tabel zijn de maatregelen opgenomen die voor dekking kunnen zorgen en daarmee voor een sluitend perspectief.

		<i>Bedragen x € 1.000</i>			
		2017	2018	2019	2020
4	Voorgestelde dekkingsmogelijkheden				
Programma overstijgend					
AA	Taakstelling gemeenschappelijke regelingen		PM	PM	PM
Programma 3 Sociale samenhang					
<i>Ruimtelijke ontwikkeling en wonen</i>					
BB	Activiteitenbudget 'Bruisend Stadshart'			50	50
Programma 4 Sociale samenhang					
<i>Jeugdzorg</i>					
CC	Huisvesting GGD	42	42	42	42
<i>Zorg en maatschappelijke zorg</i>					
DD	Collectief vervoer (regiotaxi) Heerhugowaard	100	100	100	100
EE	Huuropzegging de Mediaan		40	40	40
Algemene dekkingsmiddelen					
FF	Inflatieverhoging OZB	107	107	107	107
Reserves					
GG	Lagere dotatie reserve beheer en sociale structuur	608	608	608	608
HH	Lagere dotatie reserve NBK2 (rente)	138	138	138	138
II	Reserve OZB Het nieuwe MCA	237	237	237	
JJ	Reserve Vanadium	1.720	168	103	516
KK	Reserve E-depot	17	17	17	17
Voorgestelde dekkingsmogelijkheden		2.969	1.457	1.442	1.618
Geactualiseerd perspectief Voorjaarsnota 2016		-1.282	-710	-639	-829

Programmaoverstijgend

Ad. AA Taakstelling gemeenschappelijke regelingen

Op 19 januari 2016 heeft het college het besluit genomen om de gemeentelijke bijdrage op basis van de begroting 2017 van de gemeenschappelijke regelingen niet te indexeren. Dit besluit is in lijn met de eerdere afspraken uit december 2014/ januari 2015. Die luiden:

- Geen loon- en prijscompensatie toe te kennen voor gemeenschappelijke regelingen voor 2016 tot en met 2018 (bezuinigingsopdracht ter grootte van de indexatie);
- De gemeentesecretarissen opdracht geven om te komen met een plan van aanpak wat resulteert in besluitvorming over eventuele aanvullende meerjarenafspraken bezuinigingen gemeenschappelijke regelingen voordat de uitgangspunten 2017 van de gemeenschappelijke regelingen (januari 2016) worden vastgesteld.

Het is niet gelukt om de opdracht onder de 2e bullet voor het maken van de afspraken over de indexatie gemeentelijke bijdrage 2017 af te ronden. Dat betekent dat ten opzichte van december 2014 geen nieuwe, aanvullende informatie beschikbaar is om op basis hiervan tot meerjarenafspraken over de (indexatie van) bijdrage van gemeenten aan gemeenschappelijke regelingen te komen. De projectopdracht die er nu ligt gaat uit van een inhoudelijke dialoog die vóór de begroting 2018 moet worden gevoerd.

Programma 3 Stedelijke ontwikkeling, bereikbaarheid en economische ontwikkelingen

Ad. BB Activiteitenbudget 'Buisend Stadshart'

In de najaarsnota 2014 is een activiteitenbudget voor een bruisend stadshart beschikbaar gesteld voor de jaren 2015 tot en met 2018. Van dit budget is destijds gesteld dat dit een aanjaagfunctie heeft. Om die reden wordt dit budget nu na 2018 afgeraamd.

Programma 4 Sociale samenhang

Ad. CC Huisvesting GGD

Het Algemeen Bestuur van de GGD heeft besloten om per 1 januari 2016 de huisvestingskosten van de alle uitvoeringslocaties uit de gemeentelijke bijdrage van de 0-19 jarigen te halen en de kosten van de huisvestingskosten toe te rekenen aan de desbetreffende gemeente. Door dit besluit wordt de bijdrage verlaagd maar de huisvestingskosten apart in rekening gebracht. De bijdrage wordt echter meer verlaagd dan de kosten die in rekening worden gebracht voor de huisvesting. Dit levert een structureel voordeel op van € 42.000.

Ad. DD Collectief vervoer (regiotaxi) Heerhugowaard

In het Nieuws van de Dag van 30 maart bent u geïnformeerd over de aanbesteding van de regiotaxi. Daar is gemeld dat er mogelijk een financieel voordeel wordt gehaald van € 100.000 behaald vanwege een lager commercieel tarief. Aan deze raming kleven nog wel wat risico's:

- De regiotaxi is een gesloten systeem geworden waardoor het aantal pashouders zal gaan toenemen, maar hoeveel is op dit moment niet te benoemen;
- Daarnaast werkt de gemeente met een kilometerprijs in plaats van met een zoneprijs. Niet elke zone heeft hetzelfde aantal kilometers;
- De reizigersbijdrage is vastgesteld worden door het college, deze bijdrage komt ten goede van de gemeente, terwijl in het verleden deze naar de vervoerder ging; en
- Op termijn (1 juli 2016 of 1 januari 2017) zal er worden gewerkt met een kilometerbudget, waardoor het oneindig gebruik van de regiotaxi wordt beperkt.

Op basis van de nota's van april en mei kan over de omvang van de mogelijke besparing een concreter beeld worden gegeven.

Ad. EE Huuropzegging Mediaan – categorie

De huurkosten Mediaan aan Woonwaard vallen structureel vrij als gevolg van voorgenomen besluit van het college tot het opzeggen van de huur per 31 augustus 2016. Het locatiemanagement blijft voorsnog tot die tijd in de portefeuille de gemeente Heerhugowaard.

In de praktijk blijkt dat het faciliteren van de ontmoeting wijkgericht moet worden benaderd en dat het karakter van de wijk bepaalt welke voorziening het beste aansluit aan de behoefte. Een vaste locatie voor ontmoetingen zoals de Mediaan blijkt voor deze wijk niet de meest optimale voorziening te zijn.

Het doel is om middelen beschikbaar te hebben voor het ondersteunen van activiteiten in plaats van voor de gebruikmaking van vaste voorzieningen in de vorm van locaties.

De vrijkomende middelen (€52.000) kunnen prima worden ingezet voor activiteiten op flexibele locaties vanuit de behoefte in de wijk (activiteiten in plaats van stenen). Dit biedt een meerwaarde aan de zelfredzaamheid en de slagingskansen van zinvolle initiatieven. Het restant valt vrij ten gunste van het meerjarenperspectief.

Algemene dekkingsmiddelen

Ad. FF Inflatieverhoging OZB

Bij het opstellen van de begroting worden jaarlijks de OZB tarieven verhoogd met het inflatiecijfer. Voor 2017 is het inflatiecijfer voorlopig berekend op 1,16% (basis december 2015). Deze inflatieverhoging is ter dekking van de inflatie die in de begroting wordt opgenomen. Het financieel effect hiervan bedraagt € 107.000.

Precariobelasting

Ten tijde van het opstellen van deze Voorjaarsnota 2015 is een onderzoek gestart naar de (on)mogelijkheden van het heffen van precariobelasting samen met de gemeenten Alkmaar, Langedijk en Bergen onder begeleiding van Cocensus. Gemeenten heffen precariobelasting (of kortweg: precario) als vergoeding voor het gebruik van openbare grond. De precariobelasting wordt specifiek geheven voor het plaatsen van voorwerpen onder, op of boven voor de openbare dienst bestemde gemeentegrond. De precariobelasting valt toe aan de algemene middelen van de gemeente en is door de gemeente vrij besteedbaar.

De gemeenteraad heeft veel vrijheid bij de inrichting van deze belasting, in het bijzonder bij de aanwijzing van het delen van de gemeente waar wordt geheven, de tariefstelling en tariefsdifferentiatie.

De Tweede kamer heeft op 18 november jl. een motie aangenomen waarin de regering wordt gevraagd zo snel mogelijk een wetsvoorstel bij de Kamer in te dienen, dat de precariobelasting op netwerken van nutsbedrijven afschaft. De VNG heeft bezwaar gemaakt tegen de inperking van het gemeentelijke belastinggebied die de voorgestelde afschaffing van de precariobelasting met zich brengt.

Heerhugowaard is het hier niet mee eens. De reden hiervan is dat de nutsbedrijven de door gemeenten geheven precariobelasting mag doorberekenen in de tarieven. Daarmee betalen de burgers, bedrijven en instellingen in Heerhugowaard mee aan de precariobelasting die in omringende gemeenten wordt geheven. Het college heeft als uitgangspunt dat de lasten van de burgers, instellingen en bedrijven niet onnodig mogen stijgen. Minister Plasterk zal een wetsvoorstel voor afschaffing van precariobelasting indienen bij de Tweede Kamer.

Het beoogde wetsvoorstel biedt gemeenten tien jaar de mogelijkheid om maximaal het tarief te hanteren zoals dat op 1 januari 2016 in hun gemeente geldt. Over uiterlijk tien jaar zal dan alle precariobelasting op kabel- en leidingnetwerken van nutsbedrijven afgeschaft zijn. Minister Plasterk wil met het wetsvoorstel voorkomen dat met ingang van 1 januari 2017 de tarieven voor precario verder stijgen en wil dat het aantal gemeenten dat deze vorm van precario heeft niet groter wordt.

Reserves

Ad. GG Lagere dotatie reserve beheer en sociale structuur

In 2015 heeft een herijking plaatsgevonden van de onderhoudsvorzieningen. Ook heeft een herijking plaatsgevonden van de projecten opgenomen in de reserve NBK2. De resultaten hiervan zijn hiervoor in paragraaf 3.1 nader toegelicht.

Op 11 november 2010 heeft de raad besloten (RB2010120) om de pieklasten voor beheer en onderhoud van de (toekomstige) voorzieningen uit de NBK1, NBK2, Stad van de Zon, groot onderhoud wijken en Cool te dekken uit de reserve beheer en sociale structuur.

De herijking van de onderhoudsvorzieningen en de NBK2 heeft daarmee impact op de omvang van de beheer en onderhoudlasten en daarmee op de omvang van de reserve beheer en sociale structuur.

De jaarlijkse beheer- en onderhoudlasten in 2025 als gevolg van deze herijking zijn verlaagd met €0,8 miljoen ten opzichte van de stand van voor de herijking. Dit betekent dat de jaarlijkse dotatie aan de reserve kan worden verlaagd. In de Voorjaarsnota 2015 is reeds een voorschot genomen op de uitkomst van deze herijking met €0,2 miljoen (zie 2.3 DD van dat document). Het restant is in voorliggend perspectief opgenomen.

Ad. HH Lagere dotatie reserve NBK2 (rente)

In paragraaf 3.1 is een herijking van de reserve NBK2 voorgesteld. Het effect van deze herijking is dat deze met € 4.443.000 wordt verlaagd. Aan de reserve NBK2 wordt jaarlijks rente toegevoegd.

Doordat de boekwaarde van de reserve wordt verlaagd gaat het saldo waarover rente wordt berekend ook omlaag. Het structureel effect van deze lagere rentetoevoeging ad € 138.000 is in voorliggend perspectief opgenomen.

Ad. II Reserve OZB Het nieuwe MCA (voorheen RTIC)

In deze Voorjaarsnota is hiervoor onder 3.2 T een voorstel gedaan voor het oplossen van de gemiste OZB opbrengsten van het nieuwe MCA als gevolg van de vertraging van de bouw. Het voorstel voor de dekking van deze lasten uit de te vormen reserve (zie paragraaf 3.1), ter grootte €237.000 gedurende drie jaar, is hier opgenomen.

Ad. JJ Reserve Vanadium

In deze Voorjaarsnota is hiervoor onder 3.2 K een voorstel gedaan voor het oplossen van de problematiek veroorzaakt door Vanadium. Het voorstel voor de dekking van deze lasten uit de te vormen reserve (zie zie paragraaf 3.1), ter grootte €2.507.000 verspreid over vier jaar, is hier opgenomen.

Ad. KK Reserve E-depot

In deze Voorjaarsnota is hiervoor onder 3.2 O een voorstel gedaan voor het oplossen van de problematiek veroorzaakt door Vanadium. Het voorstel voor de dekking van deze lasten uit de te vormen reserve (zie paragraaf 3.1), ter grootte €17.000 gedurende vier jaar, is hier opgenomen.

Heerhugowaard
Stad van kansen

4. Uitgangspunten raadsbegroting 2017 en meerjarenperspectief tot en met 2020

4.1 Rentepercentages

	2017	2016
Rente investeringsschema	3,10%	3,60%
Rente reserves	3,10%	3,60%
Rentevergoeding negatieve boekwaarde grondexploitaties	0,60%	1,60%
Rentevergoeding positieve boekwaarde grondexploitaties	1,90%	3,60%

Op 17 maart 2016 is het wijzigingsbesluit vernieuwing BBV gepubliceerd. De hierin benoemde wijzigingen zijn van toepassing met ingang van 1 januari 2016. Eén van de wijzigingen betreft de toe te rekenen rente aan bouwgronden in exploitatie (BIE). Het is niet langer toegestaan om rente over het eigen vermogen toe te rekenen aan grondexploitaties.

Het over het vreemd vermogen te hanteren rentepercentage moet als volgt worden bepaald:

- het rentepercentage van de direct aan de grondexploitatie gerelateerde financiering in het geval van projectfinanciering;
- het gewogen gemiddelde rentepercentage van de bestaande leningenportefeuille van de gemeente, naar verhouding vreemd vermogen/ totaal vermogen, indien geen sprake is van projectfinanciering.

Indien een gemeente geen externe financiering heeft, dan wordt geen rente toegerekend aan BIE.

Deze wijziging heeft een belangrijk effect (zie deze Voorjaarsnota onder paragraaf 3.2.2. onder W) op bepaling van het rentepercentage dat gebruikt wordt om rente toe te rekenen aan grondexploitaties.

In de bepaling van de uitgangspunten voor de begroting 2017 en het meerjarenperspectief is deze gewijzigde methodiek toegepast. De rentepercentages voor grondexploitatie zijn ook van toepassing op nieuwe of actualisering van bestaande exploitatie opzetten. Wanneer op dat moment de werkelijke rentepercentages afwijken van bovenvermelde uitgangspunten dan wordt apart op de gevolgen daarvan ingegaan.

Toelichting rentepercentages

Het gemiddelde rentepercentage van de huidige leningenportefeuille is 3,10%. De rentepercentages op de kapitaalmarkt zijn eind maart 0,29% voor een 5-jaar rentevast periode en 0,73% voor een 10-jaar rentevast periode. De verwachting is dat de lening die in 2016 op grond van het aflossingsschema zal moeten worden afgelost, groot € 20 miljoen, een herfinanciering zal moeten worden aangetrokken. Bij de huidige rentepercentages zal het gemiddelde rentepercentage op de leningenportefeuille daardoor zakken tot ca. 2,5%. Bij de herfinanciering van de lening zal beoordeeld worden in hoeverre projectfinanciering, gelet op de gewijzigde regels een alternatief is.

Volgens de (voorlopige) balans per 31 december 2015 bedraagt de verhouding vreemd vermogen/ totaal vermogen 61%. Op basis hiervan bedraagt het toe te rekenen percentage aan de grondexploitaties 1,9% ($3,10\% \cdot 61\%$).

Op basis van voorgaande informatie is de rente op het investeringen-schema, reserves en positieve waarde grondexploitaties voor 2017 ten opzichte van 2016 aangepast. Voor de rentevergoeding negatieve boekwaarde is aansluiting gezocht met de geldende rentevergoedingen in de markt.

4.2. Loonkosten (structurele personeelsformatie)

Loonkostenstijging ten opzichte van april 2015 (was voor 2014 0,00%) 1,26%.

- De schaalbedragen moeten worden geraamd naar de inschaling en anciënniteit per 1 januari 2016;
- De structurele personeelsformatie is gebaseerd op (raads) besluiten tot en met 22 maart 2016;

Toelichting

Bij de bepaling van de uitgangspunten wordt o.a. rekening gehouden met de wijze waarop compensatie via de algemene uitkering uit het gemeentefonds plaatsvindt (€ 1,00 uit Den Haag is € 1,00 in Heerhugowaard).

De structurele formatie voor de begroting 2017 is de formatie die is opgenomen in de begroting 2017 met als mutatie de tot en met 22 maart 2016 genomen besluiten tot formatiewijzigingen

Heerhugowaard
Stad van kansen

Bijlagen

Bijlage 1 Analyse onderhoudsvoorzieningen

De inhoudelijke en financiële analyse van de voorzieningen is een tijdrovende actie geweest. Het op orde brengen en technisch koppelen van alle bestanden bleek een grote operatie te zijn. We beschikken nu over actuele en (voor zover nu te overzien) complete bestanden van het gehele areaal openbare ruimte en gebouwen. Daarin is zichtbaar wat het jaar van aanleg is geweest, wanneer de laatste groot onderhoudsronde heeft plaatsgevonden etcetera.

Het areaal vastgoed is opgenomen in een beheerpakket Brink. Het areaal openbare ruimte is ondergebracht in beheerpakket Gisib dat in 2015 is aangeschaft. Vanuit de beheerpakketten is een koppeling gemaakt met excel. In excel zijn voor elk onderscheiden kapitaalgoed dezelfde type berekeningen gemaakt van de langjarige kosten van groot onderhoud. De berekeningen en analyses zijn gemaakt aan de hand van 4 P's: programma (areaal), parameters, prijs en planning.

Programma (areaal)

Alle wegen, groen, kunstwerken, bruggen, duikers, kades, beschoeiingen, openbare verlichting, sportterreinen en gebouwen zijn geïnventariseerd en in systemen bijgewerkt. Riolering is niet meegenomen vanwege het eigen financiële en inhoudelijke systeem. Ook speeltoestellen, straatmeubilair en vri's zijn niet meegenomen, omdat hier het aandeel "groot onderhoud" klein is en onderdeel van de exploitatie.

Bij de inventarisatie is gebleken dat niet het gehele areaal groen en wegen in overzichten en berekeningen was meegenomen. De "randen van de wijken" (omliggend groen, fietspaden) ontbraken.

Het areaal is dus groter dan tot nu toe aangenomen.

Tijdens de inventarisatie periode is het werk gestart "vervangen kastanjes Zuidwijk-Huygenhoek". In het werk bleek de fundering (10 cm) van duomix vervuild te zijn met vanadium en uit te logen naar beneden (5 cm). Naar aanleiding van deze verontreiniging zijn er vervolgonderzoeken opgestart. Bijna geheel Heerhugowaard bevat namelijk elementenverhardingen die zijn gefundeerd op een fundering van duomix danwel slakkenzand (vergelijkbaar met duomix). Naar aanleiding van dit onderzoek mag aangenomen worden dat de kans groot is dat op veel plekken gelijkwaardige problemen aanwezig zijn. Met het risico van extra kosten is in de onderhoudsvoorziening geen rekening gehouden. Wel is voor de plekken die in periode 2017 tot en met 2020 in de planning staan een reserve gevormd om deze plekken direct aan te kunnen pakken. De overige locaties zijn in het risicoprofiel opgenomen en daarmee in de benodigde weerstandscapaciteit. In de komende jaren doen we naar deze problematiek nader onderzoek.

Het groot onderhoud van gemeentelijke gebouwen is doorgerekend voor alle nu (nog) in het bezit zijnde vastgoed. Voor een aantal gebouwen is verkoop in voorbereiding; de effecten van verkoop zijn niet in de bestanden verwerkt.

Parameters en Planning

De kosten van groot onderhoud van alle kapitaalgoederen zijn op een zelfde manier doorgerekend. Vastgelegd is wat de economische levensduur is, gebaseerd op landelijke normen. Ook is op basis van landelijke normen bepaald wat de tijdintervallen zijn van groot onderhoud om de levensduur te kunnen halen.

Aan het eind van die cyclus is normaal gesproken het kapitaalgoed aan vervanging toe of is algehele rehabilitatie / renovatie nodig. Dat laatste is niet meegenomen in de berekeningen behoudens enkele uitzonderingen. Houten bruggen en steigers zijn meestal onderdeel van de hoofd (wandelen en fiets) routes en kennen een kortere levenscyclus dan de omringende infra. Vervanging is daarom meegerekend. Ook is tussentijdse vervanging van sierheesters in wijken opgenomen om verslonzing te voorkomen. Een vierde uitzondering zijn de bomen langs de hoofdstructuren. Hier is het vervangen van de gehele boomstructuur aangehouden, op basis van het huidige aantal. Een kostprijs voor het vervangen van bomen is bepaald, rekening houdend met de beschikbare ondergrondse groeiruimte (goed, matig, slecht (in verharding)). De vervanging van het groen binnen de hoofdstructuren is begroot op €9.9 miljoen en omvat bijna de helft van de totale kosten voor de hoofdstructuren. Hiervan is €3,9 miljoen begroot binnen de categorie 'slechte groeiplaats'. De slechte groeiplaatsen zijn in grote mate te vinden langs de Middenweg en de Stationsweg. Voor deze (historische) hoofdstructuren wordt voorgesteld om te investeren in optimale groeiplaatsen om de bomen te kunnen laten uitgroeien tot hun volle wasdom.

Met het berekenen van het vervangen van bomen is geen rekening gehouden met het effect van ziekten en plagen in het boomareaal (onderdeel weerstandscapaciteit).

Bij de bepaling van intervallen en onderhoudstermijnen is rekening gehouden met een bepaald kwaliteitsniveau van de openbare ruimte. Die is voorgesteld op niveau B (norm CROW), een "gemiddeld" niveau van onderhoud. Voor het stadshart, Centrumwaard en Stationsgebied is een A norm gehanteerd.

Planning

Een belangrijke factor is de interval groot onderhoud voor de wijken. Voor de wijken uit de jaren '60 – '80 hanteerden we een onderhoudstermijn van 32 jaar. De Rivierenwijk is de laatste wijk uit de jaren '80 die aan de beurt is. Voor de wijken die vanaf de jaren '90 zijn gerealiseerd (te beginnen met Butterhuizen) is nu gerekend met een interval van 40 jaar. Hierbij is nog steeds sprake van een voldoende (beeld)technisch kwaliteitsniveau van onderhoud van de wijk.

- Vervanging van grote bomen langs de hoofdstructuur (Middenweg, Jan Glijnisweg e.d.) bomen door nieuwe grote is wel opgevat als groot onderhoud en op die manier meegenomen in de berekeningen. Dit sluit inhoudelijk aan bij de uitgangspunten van de structuurvisie Heerhugowaard 2020 en het daaraan o.a. ten grondslag liggende groenstructuurplan.
- Bij de gebouwen is voor de laatste intervalperiode geen spaarbedrag meer meegenomen. Aan het eind van die periode is het gebouw immers afgeschreven en vallen de kapitaallasten vrij. De keuze is gemaakt om die vrijvallende kapitaallasten in te zetten voor het groot onderhoud (indien het gebouw blijft bestaan).
- Een andere belangrijke factor is het zogenaamde "adaptief" onderhoud. Het gaat om het bijstellen aan de eisen van de tijd en heeft vaak betrekking op de veranderende combinatie / indeling groen en parkeren. In de berekeningen van de wijken is de uitvoering hiervan meegenomen. In de kostenopzet is te zien welk deel van de kosten hiermee gemoeid is.

Planning groot onderhoud wijken

Het voorgaande plan herinrichting wijken bevatte een cyclus groot onderhoud / herinrichting van gemiddeld 32 jaar. Inmiddels zijn bijna alle wijken binnen de gemeente voorzien van een fundering en blijven de wegverhardingen beter in profiel liggen, met minder kans op verzakkingen. Op basis van de funderingen en weginventarisaties is het verantwoord om de cyclus te verlengen naar gemiddeld 40 jaar. Hieraan verbonden is het advies om na 40 jaar wel over te gaan tot algehele vervanging van verhardingsmateriaal en niet meer uit te gaan van hergebruik. Een termijn van 60 - 65 jaar (2 x 32) is maximaal voor verhardingsmaterialen. Aan het einde van een dergelijke levensduur is het materiaal technisch afgeschreven en bevat weinig kleur meer. De verlenging naar 80 jaar (2 x 40) bij hergebruik is zeer risicovol qua veiligheid van de steen/tegel; de toplaag en grind laat los. De uitstraling van de steen/tegel wordt van een laag niveau (grijze rijweg). Bij hergebruik van verhardingsmateriaal is op het moment van de renovatie van de wijk een breuk- en vervangingspercentage van 35-40% aanwezig. De meerkosten bevatten de aankoop van 60-65% aan verhardingsmaterialen.

De meerkosten van de vervanging van verharding en groen (resp € 9,2 en € 0,5 miljoen over veertig jaar) kunnen ruim gedekt worden binnen de levensduurverlenging van de wijken met 8 jaar. Het totale benodigde bedrag over veertig jaar bedraagt € 122 miljoen. Op basis van de oude cyclus van 32 jaar, zonder 100% vervanging van stenen, zonder tussentijdse investering in het groen na 20 jaar (zie paragraaf onder), worden de kosten over een looptijd van 40 jaar begroot op € 138 miljoen.

Planning groot onderhoud centrumgebieden

Voor het Stadshart, het Raadhuisplein, Middenweg Centrum en het Stationsplein is gerekend met een cyclus van 25 jaar. Het intensieve gebruik en grote publieke belang vragen om een kortere cyclus om de gebieden op een hoog niveau te houden.

Prijs, totaal

De totale kosten voor de herinrichting van wijken en hoofdstructuren zijn begroot op € 122 miljoen over 40 jaar, exclusief saneringen en asfalt. De kosten voor het onderdeel wijken is begroot op € 103,5 miljoen Het onderdeel hoofdstructuren is begroot op € 18,5 miljoen. Hiervan is ongeveer de helft benodigd voor de vervanging van grote bomen.

- Vervangen 100% verhardingsmateriaal i.c.m. herinrichtingscyclus 40 jaar
- In de oude berekeningen voor de herinrichting van wijken waren de hoofdstructuren niet opgenomen. In de nieuwe plannen is het 50 volledige areaal binnen de gemeente op kaart bijgewerkt en toegepast tbv de berekeningen.

Prijs

Voor het grootonderhoud van alle (onderdelen van) kapitaalgoederen zijn eenheidsprijzen en normkosten vastgesteld aan de hand van landelijke normen, kengetallen en eigen ervaringen. Er is gerekend met de nu bekende technieken en uitgangspunten. Alles is berekend op prijspeil 2016. Er is niet gerekend met renteontwikkeling en prijsstijgingen.

Uitkomsten

We beschikken nu over een compleet en actueel overzicht van onze kapitaalgoederen. Tevens hebben we een compleet beeld van de kosten die de instandhouding hiervan - op een acceptabel kwaliteitsniveau - met zich meebrengt. Hierbij hebben we gerekend met bepaalde intervallen die vanuit technisch oogpunt nodig zijn om ons bezit op peil te houden. Kapitaalvernietiging door achterstallig onderhoud is hierdoor niet aan de orde.

Het onderhoud van onze wijken kost de komende veertig jaar ruim € 122 miljoen.

Het onderhoud van de wegen kost de komende zestig jaar ruim € 76 miljoen.

Het onderhoud van de kunstwerken (kades, bruggen, geluidschermen e.d. met diverse onderhoudsintervallen) ruim € 20 miljoen.

Het onderhoud van de sportvoorzieningen kost de komende dertig jaar bijna € 6 miljoen.

En het onderhoud van de gemeentelijke gebouwen kost de komende vijftig jaar € 21 miljoen.

Het groot onderhoud openbare verlichting veertig jaar ruim € 20 miljoen. We gebruiken LED verlichting bij vervanging.

Tegenover deze kosten staat de nu beschikbare dekking in de voorzieningen. Uit de berekeningen blijkt dat de jaarlijkse stortingen met € 34.000 moeten worden verhoogd.

Een van de vooronderstellingen was dat door het verlengen van de onderhoudsinterval van wijken we per saldo een besparing zouden realiseren. Toen was er geen rekening mee gehouden dat uit de inventarisatie zou blijken dat we een groter areaal hebben te onderhouden dan tot dan toe in de systemen was opgenomen. Dit grotere areaal zorgt voor een stijging van de kosten. Uiteindelijk blijken het voordeel van de langere interval wijken, en nadeel van groter areaal elkaar in grote lijnen te compenseren.

Vrijval voorziening

De voorbije jaren zijn voorzieningen gevormd voor het groot onderhoud van de de kapitaalgoederen. Uit de doorrekening is gebleken dat we voor dat groot onderhoud in de richting van een "ideaalcomplex" gaan. Dit houdt in dat de jaarlijkse stortingen in de voorziening in grote lijnen gelijk zijn aan de jaarlijkse onttrekkingen. Om dit te laten werken is het nodig met een beginkapitaal de komende jaren toe te groeien naar dat evenwicht. Dit beginkapitaal is volgens de berekeningen nu € 7 miljoen te hoog. Dit bedrag kan (prospectief) vrijvallen. Dat betekent dat voor de termijn van het onderhoudsplan de jaarlijkse dotatie wordt verlaagd.

